Kristal Bakı ASC İllik Hesabat Forması

2.1.1. Emitentin tam və qısaldılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi;

Kristal Bakı ASC 3103396091 19.03.2020

2.1.2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer;

Hüquqi ünvan – AZ 0100, Abşeron rayonu, Xırdalan Şəhəri, H.əliyev Pr. (xırdalan), ev 11, mənzil 2

Olduğu yer - Abşeron rayonu, Xırdalan Şəhəri, H.əliyev Pr. (xırdalan), ev 11, mənzil 2

2.1.3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları;

Ad dəyişikliyi, hüquqi şəxsin bölünməsi, yenidən təşkili icra edilməmişdir.

2.1.4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar;

Hər hansı filial və ya nümayəndəlik yaradılmamışdır.

2.1.5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilati-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti;

CİTY BAKU MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ, Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət , Bakı şəh.,Səbail rayonu, Kövkəb xanım Səfərəliyeva,ev 64

2.1.6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı;

Hər hansı şirkətlər qrupunun bir hissəsi deyildir.

2.1.7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri

Mənzil tikintisi üzrə fəaliyyət

2.1.8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri

Fəaliyyət növləri:

1. Xüsusi torpaq işləri:

1.1. Ankerlərin torpağa bərkidilməsi və binaların "torpaqda divar" üsulu ilə tikilməsi;

1.2. Enmə quyuların va kessonların qurulması;

2. Beton va dəmir-beton konstruksiyaların quraşdırılması;

3. Metal konstruksiyaların quraşdırılması;

4. Ağac konstruksiyaların quraşdirlması;

5. Fasad işləri;

9. Yol tikintisi;

9.4. nəqliyyat tunelləri və metropolitenlər;

11. Xüsusi qurğuların tikintisi va quraşdırılması;

11.2. rezervuarlar və qazholderlər (qaz anbarları) ;

12. Sənaye və mülki obyektlərin tikintisi;

12.1 Aşırımı 24 metrədək;

12.2 Aşırımı 24 metr və daha çox;

12.3 hündürlüyü 65 metrədək;

12.4 hündürlüyü 65 metr və daha çox;

12.5 tutumu 5 min nəfərədək;

12.6 tutumu 5 min nəfər və daha çox;

EL-287/2021 qeydiyyat nömrəli 26 İyul 2021-ci il tarixli lisenziya, müddətsiz.

2.1.9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər

Yaşayış binalarının tikintisi.

2.1.10. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası

2024-cü il I rüb – İlin əvvəlində 700 nəfər işçi olub, 308 nəfər işə götürülmüşdür, 206 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 802 nəfər;

2024-cü il II rüb –450 nəfər işə qəbul edilmiş, 331 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 921 nəfər;

2024-cü il III rüb –488 nəfər işə qəbul edilmiş, 374 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 1035 nəfər;

2024-cü il IV rüb –481 nəfər işə qəbul edilmiş, 262 nəfərə xitam verilmişdir, rüb sonuna qalıq işçi sayı – 1254 nəfər.

2.1.11. Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı

İdarəetmə orqanı Direktor – Dostumalıyev İbrahim Cəfər oğlu

2.1.12. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçılarının) ayrı-ayılıqda sayı;

12. Fiziki şəxs- 3 nəfər

2.1.13. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrıayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı;

Vəliyev Pərviz Ağalar oğlu x 500 000 manat 500 000 ədəd Adi adlı səhm (50 faiz)

Nəbiyev Fərid Elburus oğlu x 250 000 manat 250 000 ədəd Adi adlı səhm (25 faiz)

Nəbiyev Araz Məhayət oğlu x 250 000 manat 250 000 ədəd Adi adlı səhm (25 faiz)

2.1.14. Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı);

Hüquqi şəxs pay sahibi deyildir.

2.1.15. Emitentin səhmdarlarının (payçılarının) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat

2.1.15.1. yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan);

03.06.2024 – cü il, Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, Heydər Əliyev PR. (XIRDALAN) , ev.11, mənzil 2

2.1.15.2. Ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar.

1. "Kristal Bakı" ASC-nin 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə audit hesabatına əsasən cəmi məcmu zərər (15 453 198 AZN) qənaətbəxş hesab edilsin;

2. "Kristal Bakı"" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin hər birinin nominal dəyəri 1 (bir) manat olan 990 000 (doqquz yüz doxsan min) ədəd adi, adlı, sənədsiz səhmlər buraxılsın;

3. "Kristal Bakı" ASC-nin 31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliyi və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın, eləcə də əsas mühasibat prinsipini və digər izahedici məlumatların xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının Müstəqil Auditor tərəfindən audit yoxlanması aparılsın;

4. İdarə heyət və digər rəhbər orqanlarla bağlı dəyişikliklərə baxılsın

5. Səhmdarlar Cəmiyyətin Nizamnaməsi və Mülki Məcəllə ilə müəyyən edilmiş hüquqlara malikdir.

2.1.16. Emitentin dövriyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir)

2.1.16.1. İnvestisiya qiymətli kağızın növü və forması;

Adi adlı səhm

2.1.16.2. İnvestisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi;

AZ1001022255 saylı 17.10.2024-ci il tarixli.

2.1.16.3. İnvestisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri;

1 000 000 ədəd, bir ədədi 1 (bir) manat olmaqla.

2.1.16.4. investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri;

1000 000*1=1000 000

2.1.16.5. hesabat ili ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat ilində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir)

Divident ödənişi edilməmişdir.

2.1.16.6. Faizli istiqrazlar buraxılışı haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi;

Faizli istiqraz buraxılışı yoxdur.

2.1.16.7. İnvestisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer (olduqda)

"Assist Finance İnvestisiya Şirkəti" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

2.1.17. Emitent tərəfindən bağlanılmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar:

Hər hansı əqd yoxdur.

2.1.17.1. əqdin məbləği;

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.17.2. Hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi.

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.18. Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanılmış əqdlər barədə məlumatlar:

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.18.1. Bağlanılmış əqdin mahiyyəti, tarixi və məbləği;

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.18.2. Aidiyyəti şəxs barədə məlumat və emitentlə aidiyyət əlaqəsi.

Əqd bağlanılmayıb.

2.1.19. İllik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi;

30.06.2025-ci il

2.1.20. Hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat.

citygarden.az

Direktor: **Dostumalıyev İbrahim Cəfər oğlu**

“Kristal Bakı ” ASC

31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Uyğun Maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditorun Hesabatı

MÜNDƏRİCAT

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

MALİYYƏ HESABATLARI:

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT 4

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT 5

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT 6

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 7

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 8-47

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

Göstərilən bəyanət, "Kristal Bakı " ASC-nin (bundan sonra "ASC") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Rəhbərlik , 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və uyğun olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun qərarların və təxminlərin qəbul edilməsi;
- MHBS-nın tələblərinə riayət edilməsi və kənarlaşmalar tapıldığı zaman onların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti;
- Əgər ASC normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilirsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- ASC daxilində səmərəli vəkeyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin hazırlanması, təşkili;
- ASC maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun hazırlanması və ASC-nin maliyyə vəziyyəti istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat uçotu sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sistminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasında mühasibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək ASC-nin aktivlərinin qorunmasının təmin edilməsi və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması

31 dekabr 2024-cü il tarixinə başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları ASC-nin rəhbərliyi tərəfindən 30 iyun 2025-cü il tarixində təsdiq edilmişdir.

Rəhbərlik tərəfindən:

______________________________	______________________________
İbrahim Dostumalıyev	Gültac Nərimanbəyli
Direktor	Aparıcı mühasib

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

"KRİSTAL BAKI" ASC-nin Səhmdarlarına və Rəhbərliyinə:

Şərti rəy

Biz "KRİSTAL BAKI" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundar sonra "Cəmiyyət") 31 dekabr 2024-cü il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatının və həmin tarixlərdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatın, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatın və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın, eləcə də əsas uçot siyasətinin və digər izahedici məlumatların xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizcə, "Şərti rəyin bildirilməsi üçün əsas" bəndində açıqlanan məsələlərin mümkün təsirləri istisna olmaqla, hazırkı maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixlərdə bitən il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Şərti rəy bildirilməsi üçün əsas

Biz Cəmiyyətin auditoru kimi 08 may 2025-cü il tarixində təyin edildik və buna görə də 31 dekabr 2024-cü il tarixinə 24.131.761 AZN mal-material ehtiyatlarının fiziki inventarizasiyasını müşahidə edə bilmədik. Biz digər audit prosedurlarını tətbiq etməklə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə mal-material ehtiyatlarının kəmiyyətinə dair əminlik əldə edə bilmədik. Mal-material ehtiyatlarının qalıqları maliyyə nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkətinin müəyyən edilməsi prosesinin bir hissəsi olduğu üçün biz mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda göstərilmiş 31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə zərərlə bağlı və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda göstərilmiş əməliyyat fəaliyyəti üzrə xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı hər hansı düzəlişlərin zəruri olub-olmadığını müəyyən edə bilmədik.

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının Peşəkar Mühasiblər üçün müəyyən etdiyi "Etika məcəlləsinin" (MBESŞ məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq biz Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi MBESŞ məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, Cəmiyyəti ləğv etmək və ya onun fəaliyyətini dayandırmaq istəyi yaxud bundan başqa hər hansı digər real alternativi olmadığı hallar istisna olmaqla, Cəmiyyətin öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş maliyyə hesabatlarında bütövlüklə, saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya məcmu halda maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir etmə ehtimalı olsun.

Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparıldığı zaman peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edərək qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkarlanmaması riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırıldaqçılıq, gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, dələduzluq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, həqiqətə uyğun olmayan şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Şirkətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənib hazırlanması məqsədilə audit üçün vacib olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- İstifadə edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların məqsədəuyğunluğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən ASC-nin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair qənaətə bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər ASC-nin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.
- Cari audit zamanı istifadə olunan əvvəlki hesabat dövrünə aid maliyyə məlumatları digər audit təşkilatı tərəfindən təqdim edilmiş audit rəyinə əsaslanır. Bu məlumatların düzgünlüyünə və audit nəticələrinə görə məsuliyyət həmin audit təşkilatına məxsusdur.

  Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

30 iyun 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	**31 dekabr 2024-cü il**	**31 dekabr 2023-ci il**
Aktivlər			
Uzunmüddətli aktivlər			
Əmlak,tikili və avadanlıqlar	8	8.371.260	7.604.220
Uzunmüddətli aktivlər üçün avans ödənişləri	11	23.768.533	12.328.343
Təxirə salınmış vergi aktivləri	30	22.498.212	9.660.277
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	10	99.714.394	96.567.733
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		**154.352.399**	**126.160.573**
Cari aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	9	539.136	446.752
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	10	26.110	46.155.314
Avans ödənişləri	11	1.331.969	11.620.298
Debitor borclar	12	15.179.634	-
Vergi üzrə debitor borc	13	31.450.729	7.778.714
Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatı	14	441.709.502	223.365.823
Mal-material ehtiyatları	14	24.131.761	29.470.908
Digər aktivlər	15	456	202.313
Cəmi cari aktivlər		**514.369.297**	**319.040.122**
CƏMİ AKTİVLƏR		**668.721.696**	**445.200.695**
Öhdəliklər			
Cari öhdəliklər			
Ticarət və digər kreditor borclar	16	34.760.414	26.022.890
Qısamüddətli borc vəsaitləri	17	15.124.682	32.525.924
Mənfəət vergisi öhdəliyi		14.218.300	2.197.428
Mənfəət vergisindən başqa digər vergi öhdəlikləri	18	1.258.336	492.575
Digər öhdəliklər		-	220.242
Cəmi cari öhdəliklər		**65.361.732**	**61.459.059**
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Uzunmüddətli borc vəsaitləri	17	166.316.432	76.139.394
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	19	142.316.995	74.817.296
Alınmış avanslar	20	327.135.582	262.906.246
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		**635.769.009**	**413.862.936**
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		**701.130.741**	**475.321.995**
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	21	1.000.000	10.000
Yığılmış zərər		(33.409.045)	(30.131.300)
CƏMİ KAPİTAL		**(32.409.045)**	**(30.121.200)**
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		**668.721.696**	**445.200.695**

30 iyun 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

İbrahim Dostumalıyev
Direktor

Gültac Nərimanbəyli
Aparıcı mühasib

8-45-cü səhifələrdə əks etdirilən qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissələridir.

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-ci il tarixində bitən il
Gəlirlər	22	58.376.348	51.517
Maya dəyəri xərcləri	23	(39.458.232)	(35.505)
Ümumi mənfəət		**18.918.116**	**16.012**
İnzibati və ümumi xərclər	24	(11.649.797)	(14.955.594)
Digər gəlir	25	841.243	-
Sair əməliyyat xərcləri	26	(260.417)	-
Məzənnə fərqindən yaranmış zərər		(651.930)	(62.797)
Əməliyyat zərəri		**7.197.215**	**(14.876.785)**
Maliyyə xərcləri	27	(20.060.549)	(12.527.580)
Faiz gəliri	28	8.768.526	7.715.296
Vergidən əvvəlki zərər		**4.094.808**	**(19.689.096)**
Mənfəət vergisi	29	817.064	4.235.871
İl üzrə cəmi məcmu zərər		**(3.277.745)**	**(15.453.198)**

30 iyun 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

İbrahim Dostumalıyev
Direktor

Gültac Nərimanbəyli
Aparıcı mühasib

8-45-cü səhifələrdə əks etdirilən qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissələridir.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	**Yığılmış zərər**	**Cəmi kapital:**
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	**10.000**	**(2.705.607)**	**(2.695.607)**
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	(11.972.495)	(11.972.495)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	**10.000**	**(14.678.102)**	**(14.668.102)**
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	(15.453.198)	(15.453.198)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	**10.000**	**(30.131.300)**	**(30.121.300)**
Nizamnamə kapitalında artım	990.000	-	990.000
İl üzrə cəmi məcmu zərər	-	(3.277.745)	(3.277.745)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	**1.000.000**	**(33.409.045)**	**(32.409.045)**

30 iyun 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

İbrahim Dostumalıyev
Direktor

Gültac Nərimanbəyli
Aparıcı mühasib

8-45-cü səhifələrdə əks etdirilən qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissələridir.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2023-ci il tarixində bitən il üzrə
Əməliyyat fəaliyyətləri:			
Vergidən əvvəlki zərər		(4.094.808)	(19.689.069)
Qeyri-pul maddələri üzrə düzəlişlər:			
Əmlak, tikili və avadanlıq üzrə köhnəlmə xərcləri	8	1.947.968	806.387
Maliyyə xərcləri	27	20.060.549	12.527.580
Faiz gəliri	28	(8.768.526)	(7.715.296)
Məzənnə fərqindən (gəlir)/ zərər		651.930	(62.797)
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		**9.797.113**	**(14.133.195)**
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklər			
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	10	42.982.543	(84.464.523)
Avans ödənişləri	11	(1.151.861)	(11.097.962)
Alıcı və sifarişçilərin debitor borcu	12	(15.179.634)	-
Vergi üzrə debitor borc	13	(23.672.015)	(3.525.372)
Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatı	14	(218.343.678)	(122.087.782)
Mal-material ehtiyatları	14	5.339.147	(22.763.094)
Digər aktivlər	15	201.857	(202.240)
Ticarət və digər kreditor borclar	16	8.737.525	14.534.380
Alınmış avanslar	20	64.229.336	175.331.900
Mənfəət vergisindən başqa digər vergi öhdəlikləri	18	545.519	28.332
Digər öhdəliklər		-	109.556
Vergidən və faizdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		**(126.514.150)**	**(68.270.000)**
Ödənilmiş faizlər		(14.475.231)	(7.452.254)
Əməliyyat fəaliyyətində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		**(140.989.381)**	**(75.722.254)**
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitləri			
Əmlak, tikili və avadanlıqların alınması	8	(2.715.008)	(4.708.650)
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri üzrə faiz daxilolmaları		8.768.526	7.715.296
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan/ (istifadə olunan) xalis pul vəsaitləri		**6.053.518**	**3.006.646**
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitləri			
Müddətli borc vəsaitlərindən daxilolmalar	17	100.355.832	77.358.213
Təsisçilərdən alınan borc vəsaitləri üzrə daxilolma	19	81.283.517	41.002.531
Borc vəsaitlərin qaytarılması	17	(28.176.791)	(26.328.704)
Təsisçilərdən alınan borc vəsaitlərinin qaytarılması	19	(18.772.381)	(22.496.000)
Nizamnamə kapitalında artım	21	990.000	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyətində daxil olan xalis pul vəsaitləri		**135.680.177**	**69.536.040**
Məzənnə fərqinin pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə təsiri		(651.930)	(50.753)
Pul və pul vəsaitlərində xalis (azalma)/ artım		**92.384**	**(3.230.322)**
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	9	**446.752**	**3.677.073**
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin sonuna		**539.136**	**446.752**

30 iyun 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin rəhbərliyi adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

İbrahim Dostumalıyev
Direktor

Gültac Nərimanbəyli
Aparıcı mühasib

8-45-cü səhifələrdə əks etdirilən qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissələridir.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Cəmiyyət və onun əsas fəaliyyəti

"KRİSTAL BAKI" ASC (bundan sonra “Cəmiyyət”) Azərbaycan Respublikasının Qanunvericiliyinə uyğun olaraq 19 mart 2020-ci il tarixində 2 saylı Ərazi Vergilər Baş İdarəsi tərəfindən 3103396091 №-li VÖEN ilə qeydiyyata alınmış və Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarına uyğun olaraq yaradılmışdır. Cəmiyyət səhmlərlə məhdudlaşdırılmış məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir və səhmlərinin 50%-i Vəliyev Pərviz Ağalar oğluna, 25%-i Nəbiyev Fərid Elbrus oğluna, 25%-i isə Nəbiyev Araz Mahayət oğluna məxsusdur.

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə Cəmiyyətə yekun nəzarəti Cənab Vəliyev Pərviz həyata keçirir.

Əsas fəaliyyəti: mülki, Cəmiyyətin əsas fəailiyəti sənaye və ictimai obyektlərin tikinti işlərini yerinə yetirməkdir.

Cəmiyyətin qeydiyyat ünvanı: Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, H.Əliyev prospekti, 30-cu məhəllə, ev 11, mənzil 2.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

2024-cü ildə Azərbaycanda iqtisadi artım 4,1% olub. Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) 126,3 milyard manat təşkil edərək, əvvəlki illə müqayisədə 4,1% artıb. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 0,3%, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 6,2% artıb.

ÜDM istehsalının sektoral bölgüsü belədir: sənaye 35,9%, ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri 10,7%, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı 7,0%, tikinti 6,7%, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq 5,7%, turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə 2,4%, informasiya və rabitə 1,9%, digər sahələr isə 19,9% paya sahib olub. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,8%-ni təşkil edib.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 12 382,5 manata bərabər olub.

Valyuta ehtiyatları 72 milyard dollardan çox, daxili dövlət borcu 17.6% artaraq 18 milayrd 659,7 milyon manat, xarici borcu isə 20.1% (və ya 1 milyard 301.2 milyon ABŞ dolları) azalaraq 5 milyard 160 milyon dollar (və ya 2024-cü il üzrə ÜDM-in 6,9 faizi) təşkil etmişdir. Ümumilikdə, Azərbaycanın dövlət borcu 27 milyard 431,1 manat olub ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 2.2% və ya 580.7 milyon manat çoxdur.

2024-cü ildə dövlət büdcəsinin gəlirləri 36388,0 milyon manat proqnoza qarşı 37164,2 milyon manat təşkil etmişdir ki, bu da proqnozla müqayisədə 776,2 milyon manat və ya 2,1 faiz, 2023-cü illə müqayisədə isə 5,5 faiz və ya 1927,8 milyon manat çoxdur. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfert nəzərə alınmadan dövlət büdcəsinin gəlirləri proqnoza nisbətən 3,3 faiz çox icra edilməklə 24383,2 milyon manat təşkil edib. 2024-cü ildə dövlət büdcəsinin xərcləri isə 6,5% artaraq 37 milyard 719,7 milyon manat və ya təsdiq olunmuş proqnoza qarşı 2 milyard 22,6 milyon manat (5,1 faiz) az icra edilib. Hesabat ilində icrası təmin edilmiş xərclər 2024-cü ilin dövlət büdcəsi xərclərinin 94,9 faizini təşkil edib. Dövlət büdcəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası məqsədilə nəzərdə tutulmuş 4855,8 milyon manat vəsaitin 99,4 faizi və ya 4828,5 milyon manatı sifarişçi təşkilatlar tərəfindən istifadə olunub. Dövlət büdcəsinin kəsiri isə 555,5 milyon manat təşkil edib, 2023-cü ildə bu rəqəm 883,7 milyon manat idi.

2024-cü ildə də Azərbaycanın valyuta bazarında sabitlik müşahidə olundu və manatın ABŞ dollarına qarşı məzənnəsi dəyişmədi. AMB-nin valyuta ehtiyatları təxminən 5% azaldığı halda, ARDFN-nın aktivləri 10% artaraq 62 milyard ABŞ dollarını keçdi. Fond 30 tona yaxın qızıl alaraq bu qiymətli metala qoyduğu investisiyaların məbləğinə görə, dünyada ilk 5-likdə qərarlaşdı.

Azərbaycanın maliyyə sabitliyini qorumaq və iqtisadi inkişafı dəstəkləmək məqsədi ilə ilin gedişində faiz dəhlizinin parametrləri 8 dəfə dəyişdirilərək uçot dərəcəsi 8%-dən 7,25%-ə, faiz dəhlizinin yuxarı həddi 9%-dən 8,25%-ə, aşağı həddi isə 6,5%-dən 6,25%-ə endirildi.

Azərbaycan Mərkəzi Bankı Dünya Bankının dəstəyi ilə “Yaşıl Taksonomiya”-nı təsdiqlədi və ölkənin bank sektoru iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə çərçivəsində 2 milyard manatlıq yaşıl maliyyələşdirmə öhdəliyi götürdü.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. ASC-nin əməliyyat mühiti (davamı)

Azərbaycan Respublikası öz ərazi bütövlüyünü təmin ediyindən eibarən işğaldan azad edilmiş ərazilərə yeni investisiyaları təşviq etmiş və yenidən qurma üçün dövlət vəsaiti ayırmışdır. Belə ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionunun bərpa və yenidənqurma işləri üçün 2021-ci ildə 2,2 milyard, 2022-ci ildə 2,7 milyard manat vəsait ayrılıb. 2023-cü ilin büdcəsində isə işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası üçün ötən illə müqayisədə 13 faiz daha çox, yəni 3 milyard manat nəzərdə tutulub. 2024-cü ildə isə bu məbləğ 5 milyard AZN-dən çox olmuşdur.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə sosial-iqtisadi həyatın geri qaytarılmasında özəl sahibkarlar əhəmiyyətli rol oynayır. Dövlət həmin ərazilərə yerli və xarici biznes nümayəndələrinin investisiya qoyması üçün əlverişli mühitin yaradılmasını prioritet istiqamətlərdən biri kimi götürüb. Bu məqsədlə 2022-ci il noyabrın 16-da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" təsdiqlənib. Proqramın əsas hədəf göstəricilərindən biri azad olunmuş ərazilərdə iqtisadiyyatın yenidən qurulması üçün yeni investisiyaların cəlb olunması ilə sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılmasıdır. Sahibkarlıq mühitinin əlverişliliyini artırmaq və biznes fəaliyyətinin inkişafına dəstək vermək də Dövlət proqramının əsas məqsədlərindəndir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda sahibkarlıq fəaliyyətini təşviq etmək üçün hökumət artıq bir sıra mühüm addımlar atıb. Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin məlumatına əsasən, bu il yanvarın 1-dək işğaldan azad edilmiş ərazilərdə biznes fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün agentliyə 1339 müraciət daxil olub. Müraciətlərin əhəmiyyətli hissəsi, yəni 873-ü yerli, 466-sı isə 37 ölkəni əhatə edən xarici müraciətlərdir. Türkiyə, Rusiya, Qazaxıstan və Macarıstandan olan sahibkarlar Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda investisiya qoymağa xüsusən maraqlıdırlar. Dövlət tərəfindən müəyyənləşmiş sahibkarlığa dəstək mexanizmləri qısa müddətdə bu ərazilərdə biznes fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən hüquqi və fiziki şəxslərin sayını artıracaq.

Dövlətin planlı və mərhələli şəkildə apardığı bərpa prosesinin ilk mərhələsi olan ərazilərin minalardan təmizlənməsi Azərbaycan Ordusunun şanlı Zəfərindən dərhal sonra başlanılıb. Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin məlumatına görə, 2020-2022-ci illərdə 57,6 min hektar ərazi minalardan təmizlənib. Həmçinin qeyd edək ki, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın birinci prioritetinin birinci istiqaməti işğaldan azad olunmuş 280 min hektar ərazinin 2022-2026 –ci illərdə minalardan, partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsini nəzərdə tutur. Bununla həmin ərazilər bütövlükdə tam təhlükəsiz yaşayış və sosial-iqtisadi həyatın bərpası üçün uyğun olacaq.

Həmin ərazilərdə investisiya mühitinin qurulması üçün növbəti mərhələ sayılan fiziki infrastrukturun böyük hissəsi artıq qurulub. İşğaldan azad olunmuş ərazilər elektrik enerjisi ilə tam təmin olunub. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ölkənin vahid enerji şəbəkəsinə qoşulub. Nəqliyyat infrastukturu tam sürətlə bərpa olunmaqla, ölkənin digər şəhər və rayonlarının yol infrastukturu ilə birləşdirilir. Region üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən Tərtər–Çaylı–Suqovuşan-Talış, Əhmədbəyli–Füzuli–Şuşa avtomobil yolunun (Zəfər yolu) və Laçın şəhərinə daxil olmadan yeni alternativ avtomobil yolunun tikintisi artıq başa çatdırılıb. Digər avtomobil yollarının tikinti və bərpasının 2026-cı ilin sonunadək başa çatdırılması nəzərdə tutulub. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının su ilə təmin olunması məqsədilə dövlət proqramında su anbarlarının, suvarma və paylayıcı kanalların, nasos stansiyalarının, subartezian quyularının, hidroqovşaqların və digər su təsərrüfatı obyektlərinin mərhələli şəkildə təmiri, bərpası və yenilərinin tikintisinin 2026-cı ilin sonunadək yekunlaşdırılması planlaşdırılıb. Postkonflikt ərazilərində artıq iki beynəlxalq hava limanı fəaliyyət göstərir. Üçüncü aeroportun - Laçın hava limanının tikintisinin isə iki il ərzində başa çatdırılacağı gözlənilir..

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası

Cəmiyyətin hazırkı maliyyə hesabatları Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Komitəsinin (“MUBSK”) buraxdığı Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq hazırlanmışdır. Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilmiş əsas mühasibat uçotu prinsipləri aşağıda təqdim olunur. Həmin prinsiplər təqdim olunmuş bütün dövrlərə ardıcıl qaydada tətbiq edilmişdir. Hazırkı maliyyə hesabatlarında bütün məbləğlər, başqa cür qeyd edilmədiyi halda, Azərbaycan Manatı (“AZN”) ilə təqdim edilir.

Maliyyə hesabatları ilkin dəyər metoduna əsasən tərtib edilmişdir.

Fasiləsizlik prinsipi

Maliyyə hesabatları Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətini normal şərtlər altında davam etdirəcəyi ehtimalı nəzərə alınaraq hazırlanmışdır.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyət yaxın gələcəkdə ləğv olunacağına, habelə fəaliyyətini dayandırmağa və ya Azərbaycan Respublikasının Qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlara qarşı müdafiə axtarışına istək və ya ehtiyac olmadan fəaliyyətini davam etdirəcək.

Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyətin gedişində Cəmiyyətin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olduğu fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Maliyyə hesabatları standartları, Rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətun davamlılıq prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və daimilik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Davamlılıq prinsipi təxminlərin Rəhbərlik tərəfindən dəyərləndirilməsi zamanı naməlum olan gələcək hadisələr və ya şərtlər üzrə müəyyən fərziyyələrin edilməsi vacibdir.

Cari və uzunmüddətli təsnifat

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aktiv və öhdəlikləri cari/ uzunmüddətli təsnifat əsasında təqdim edir. Aktiv aşağıdakı hallarda cari aktiv kimi təsnif edilir:

- Normal əməliyyat dövründə satılması gözlənilir və ya satılması və ya istifadəsi planlaşdırılır;
- Əsasən ticarət məqsədləri üçün saxlanılır;
- Hesabat tarixindən on iki ay sonra reallaşdırılması gözlənilir; və ya
- Hesabat tarixindən sonra ən azı on iki ay ərzində öhdəliyi ödəmək üçün mübadiləsi və ya istifadəsi məhdudlaşdırıldığı hallar istisna olmaqla pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentidir.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Cari və uzunmüddətli təsnifat (davamı)

Bütün digər aktivlər uzunmüddətli aktivlər kimi təsnif edilir.

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari öhdəlik kimi təsnif edilir:

Normal əməliyyat dövründə ödənilməsi gözlənilir;

- Əsasən ticarət məqsədləri üçün saxlanılır;
- Hesabat tarixindən sonra on iki ay ərzində ödənilməlidir; və ya
- Hesabat tarixindən sonra ən azından on iki ay ərzində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq üçün şərtsiz hüquq yoxdur.

Cəmiyyət bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər kimi təsnif edir.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Cəmiyyətin funksional valyutası Azərbaycan Manatıdır.

Cəmiyyətin funksional valyutasından fərqli olan valyutalarla aparılan və Cəmiyyətin funksional valyutası ilə ölçülməmiş əməliyyatları aşağıdakı şəkildə çevrilir:

- Cəmiyyətin müvafiq müəssisəsinin funksional valyutası ilə ölçülməyən aktiv və öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın tarixinə qüvvədə olan yekun məzənnəyə əsasən həmin müəssisənin funksional valyutasına çevrilir;
- Hər bir mənfəət və ya zərər və digər ümumi gəlir haqqında hesabat üzrə gəlir və xərclər orta məzənnə ilə yenidən qiymətləndirilir (həmin orta məzənnə əməliyyat tarixinə məzənnələrin məcmu təsirinə əsaslı şəkildə yaxın olmadıqda, gəlir və xərclər əməliyyat tarixinə qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilir).

Cəmiyyətin müvafiq müəssisələrinin funksional valyutalarında yenidən ölçülmə nəticəsində yaranan məzənnə gəlir və zərərləri mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatında tanınır.

Cəmiyyət hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında 31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixinə olan aşağıdakı rəsmi xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2024-cü il	**31 dekabr 2023-cü il**
1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
1 Avro	1,7724	1,8766
1 Rus Rublu	0,0163	0,0188

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə alətləri – əsas qiymətləndirmə üsulları

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alına bilən və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödənilə bilən məbləğdir. Ədalətli dəyər ölçülərkən aktivin satılması və ya öhdəliyin köçürülməsi əməliyyatının aşağıdakı yerlərdən birində aparılması ehtimal edilir:

- aktivin və ya öhdəliyin əsas bazarı; və ya
- əsas bazar olmayanda, aktivin və ya öhdəliyin ən əlverişli bazarı.

Cəmiyyətin əsas və ya ən əlverişli bazara çıxışı olmalıdır. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçıları aktivi və ya öhdəliyi qiymətləndirərkən istifadə etdiyi fərziyyələri istifadə etməklə ölçülür və ehtimal edilir ki, bazar iştirakçıları bu zaman öz hərəkətlərində ən yaxşı iqtisadi mənafelərini güdürlər.

Qeyri-maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının, aktivi maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə etməklə və ya həmin aktivi maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə edəcək digər bazar iştirakçısına satmaqla, iqtisadi fayda əldə etmək qabiliyyəti nəzərə alınır.

Cəmiyyətin mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyəri ölçmək üçün kifayət qədər məlumatları olan, müvafiq bazar məlumatlarını maksimal istifadə edən və müşahidə edilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarını istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyəri ölçülən və ya təqdim edilən bütün aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında ədalətli dəyər iyerarxiyasının daxilində aşağıda təsvir olunan kateqoriyalara bölünür:

- Səviyyə 1 – Oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kvotasiya edilmiş (təshih edilməmiş) qiymətləri mövcud olanlar.
- Səviyyə 2 – Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları.
- Səviyyə 3 – Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatlarında dövri şəkildə tanınan aktivlər və öhdəliklər üçün Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə alətləri – əsas qiymətləndirmə üsulları (davamı)

İlkin dəyər alış tarixinə aktivi almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitləri və ya pul vəsaitləri ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və əməliyyat xərclərini ehtiva edir. İlkin dəyərlə qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən pay alətlərindəki investisiyalara tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə bağlıdır. Əlavə xərclər əməliyyatın həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri əməliyyat xərclərinə daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyəri əsas məbləğin qaytarılmasını çıxmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) üçün ehtiyatı çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya olunmuş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində bölüşdürülməsi metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər xaric olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdıran dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilən faiz dərəcəsidir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir. İlkin tanınma zamanı alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər üçün effektiv faiz dərəcəsi kredit riski nəzərə alınaraq uyğunlaşdırılır, yəni müqavilə üzrə ödənişlər deyil, ilkin tanınmada gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsasən hesablanır.

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma və ölçmə

Maliyyə aktivləri ilkin tanınmada sonradan amortizasiya hesablanmış dəyərlə, digər ümumi gəlir (DMG) vasitəsilə ədalətli dəyərlə tanınan aktivlər və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən alətlər kimi təsnifləşdirilir.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

İlkin tanınma və ölçmə (davamı)

İlkin tanınmada maliyyə aktivlərinin təsnifatı maliyyə aktivləri üzrə müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş pul vəsaitlərinin hərəkətinin xüsusiyyətlərindən və Cəmiyyətin bunları idarə etmək üçün seçdiyi biznes modeldən asılıdır. Əhəmiyyətli maliyyələşdirmə komponentinin daxil olmadığı və ya Cəmiyyətin praktik vasitənin tətbiq etdiyi ticarət debitor borcları istisna olmaqla Cəmiyyət ilk öncə maliyyə aktivlərini ədalətli dəyərlə ölçür və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən alətlər kimi tanınan aktivlər üçün əməliyyat xərclərini əlavə edir. Əhəmiyyətli maliyyələşdirmə komponentinin daxil olmadığı və ya Cəmiyyətin praktik vasitənin tətbiq etdiyi ticarət debitor borcları 15 saylı MHBS əsasında müəyyənləşdirilən əməliyyat qiyməti ilə ölçülür.

Maliyyə aktivinin amortizasiya dəyəri ilə və ya DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi üçün qalan əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsini ("YƏMFÖ") təşkil edən pul vəsaitlərinin hərəkəti yaradılmalıdır. Bu qiymətləndirməyə "YƏMFÖ testi" deyilir və bu, hər bir alət üzrə ayrıca aparılır.

Cəmiyyətin maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün seçdiyi biznes modeli, onun pul vəsaitlərinin hərəkətini yaratmaq məqsədilə maliyyə aktivlərinin idarəedilməsi metodunu təsvir edir. Başqa sözlə, Cəmiyyətin biznes modeli pul vəsaitlərinin hərəkətinin müqavilədən, maliyyə aktivlərinin satışından və ya onların hər ikisindən yaranacağını müəyyən edir.

Qanunvericiliklə və ya bazar razılaşmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin çatdırılmasını tələb edən maliyyə aktivlərinin alınması və ya satılması əməliyyatları alqı-satqı tarixində, yəni Cəmiyyət aktivi almaq və ya satmaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır.

Sonrakı ölçülmə

Sonrakı ölçülmə məqsədilə maliyyə aktivləri dörd kateqoriyaya təsnifləşdirilir:

- Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri (borc alətləri);
- Məcmu gəlirləri və zərərləri yenidən bölüşdürməklə DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə maliyyə aktivləri (borc alətləri);
- Uçotdan çıxarılanda məcmu gəlirləri və zərərləri yenidən bölüşdürmədən DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə maliyyə aktivləri (kapital alətləri);
- Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən maliyyə aktivləri.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri (borc alətləri)

Bu kateqoriya Cəmiyyətə daha uyğundur.

Aşağıdakı hər iki şərt yerinə yetirilərsə, Cəmiyyət maliyyə aktivini amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçməlidir:

- Maliyyə aktivi biznes modeli çərçivəsində və onlarla bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq məqsədilə saxlanılır; və
- Maliyyə aktivi üzrə müqavilə şərtləri müəyyən olunmuş tarixlərdə qalan əsas məbləğ üzrə əsas vəsaitlərdən və faizdən ibarət olan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Sonrakı ölçülmə (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri (borc alətləri) (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyərlə maliyyə aktivləri sonradan Effektiv Faiz Dərəcəsi (EFD) metodundan istifadə etməklə ölçülür və dəyərsizləşmə hesablanır. Gəlir və zərərlər mənfəət və ya zərərdə aktiv uçotdan çıxarılanda, dəyişiklik ediləndə və ya dəyərsizləşəndə tanınır.

Cəmiyyətin bütün maliyyə aktivləri amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Aşağıdakı hər iki şərt yerinə yetirilərsə, Cəmiyyət borc alətlərini DMG ilə ədalətli dəyərlə ölçməlidir:

- Maliyyə aktivi biznes modeli çərçivəsində və onlarla bağlı həm müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq, həm də satılmaq məqsədilə saxlanılır; və
- Maliyyə aktivi üzrə müqavilə şərtləri müəyyən olunmuş tarixlərdə qalan əsas məbləğ üzrə əsas vəsaitlərdən və faizdən ibarət olan pul vəsaitlərinin yaranmasına səbəb olur.

DMG ilə ədalətli dəyərlə borc alətləri üçün faiz gəliri, xarici valyutanın yenidən qiymətləndirilməsi və dəyərsizləşmə zərərləri və ya qaytarmalar mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır və amortizasiya hesablanmış dəyərlə maliyyə aktivləri ilə eyni qaydada hesablanır. Ədalətli dəyərdə qalan dəyişikliklər DMG ilə tanınır. Uçotdan çıxarılanda DMG-də tanınmış məcmu ədalətli dəyərdə dəyişiklik mənfəət və ya zərərə yenidən bölüşdürülür.

Cəmiyyətin DMG ilə ədalətli dəyərlə borc alətləri mövcud deyil.

DMG ilə ədalətli dəyərlə maliyyə aktivləri (kapital alətləri)

İlkin tanınmada Cəmiyyət 32 saylı “Maliyyə alətləri: Təqdimatı” adlı MUBS əsasında kapital tərifinə uyğun olan bəzi kapital investisiyalarını ticarət üçün saxlanılan alətlər kimi deyil, kapital alətləri kimi təsnif etmək üçün yekun seçim edə bilər. Belə təsnifat alətlər üzrə fərdi şəkildə müəyyən edilir.

Bu kapital alətləri üzrə gəlir və zərərlər heç zaman mənfəət və ya zərərə aid edilmir. Ödəmə hüququ müəyyən ediləndə, dividendlər mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda digər gəlir kimi tanınır. Lakin Cəmiyyət alətin dəyərinin bir hissəsinin qaytarılması olan belə daxilolmalardan faydalanırsa, belə gəlirlər DMG-də tanınır. DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə kapital alətləri üzrə dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi aparılmır.

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri

Cəmiyyətin saxladığı ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivlərinə ticarət üçün saxlanılan maliyyə aktivləri, ilkin tanınmada ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri və ya ədalətli dəyərlə ölçülməsi mütləq olan aktivlər daxildir.

Yaxın zamanda satış və ya yenidən alış məqsədi ilə əldə olunarsa, maliyyə aktivləri ticarət üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif olunur. Effektiv hecinq alətləri kimi təyin olunmayan törəmə alətlər, o cümlədən ayrılmış əlaqədar törəmə alətlər də satış üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif olunur. Yalnız əsas məbləğ və faizlərin ödənilməsini təşkil etməyən pul vəsaitlərinin hərəkətini yaradan maliyyə aktivləri, biznes modeldən asılı olmayaraq, mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə təsnifləşdirilir. Borc alətlərinin amortizasiya hesablanmış dəyərlə və ya DMG vasitəsilə ədalətli dəyərlə təsnifləşdirilməsi üçün yuxarıda təsvir edilən meyarlara baxmayaraq borc alətləri, bununla uçot uyğunsuzluğu aradan qaldırılar və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldılarsa, ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri kimi təyin edilə bilər.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Sonrakı ölçülmə (davamı)

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri (davamı)

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyərlə tanınır, ədalətli dəyərdə xalis dəyişikliklər isə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır.

Hibrid müqavilənin tərkib hissəsi olan, maliyyə öhdəliyini və ya qeyri-maliyyə əsas müqaviləni ehtiva etdirən asılı törəmə alət, aşağıdakı hallarda əsas müqavilədən ayrılır və ayrıca alət kimi uçota alınır: iqtisadi xüsusiyyətlər və risklər əsas müqavilə ilə sıx əlaqəli deyildir və hibrid müqavilə ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilməyən alət kimi ölçülmür. Müqavilə əsasında tələb olunacaq pul vəsaitlərinin hərəkətini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişən müqavilənin şərtlərində dəyişiklik olanda və ya maliyyə aktivi ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən aktivlər kateqoriyasından xaric yenidən təsnifləşdiriləndə yenidən qiymətləndirmə aparılır.

Maliyyə aktivinə dair əsas müqaviləni ehtiva etdirən hibrid müqavilə daxilində asılı törəmə alət ayrıca uçota alınmır. Maliyyə aktivi, asılı törəmə alətlə birlikdə, tam şəkildə ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən maliyyə aktivi kimi təsnifləşdirilməlidir.

Uçotdan çıxarma

Maliyyə aktivi (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri Cəmiyyətin bir hissəsi) aşağıdakı hallarda uçotdan (yəni Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından) çıxarılır:

- Aktivdən pul vəsaitlərini əldə etmək hüquqlarının müddəti başa çatmışdır;
- Cəmiyyət özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə köçürmüş və ya üzərinə aktivdən pul vəsaitlərini “tranzit” razılaşması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və ya Cəmiyyət: (a) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürmüş; (b) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini nə köçürmüş, nə də özündə saxlamış, lakin aktiv üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdür.

Cəmiyyət aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu köçürdükdə və ya “tranzit” razılaşmasına qoşulduqda, mülkiyyət hüququ ilə bağlı risk və faydaları saxlayıb-saxlamadığını və nə dərəcədə saxladığını qiymətləndirir. Cəmiyyət nə aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürmüş, nə də özündə saxlamışdırsa, nə də aktiv üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdürsə, aktiv Cəmiyyətin həmin aktivdə davam edən iştirakı həddində əks etdirilir. Bu halda Cəmiyyət əlaqəli öhdəliyi də tanıyır. Köçürülmüş aktiv və əlaqəli öhdəlik Cəmiyyətin saxladığı hüquq və öhdəlikləri əks etdirən əsaslarla ölçülür.

Aktivdə iştirakın köçürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri və Cəmiyyətdən tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən daha az olanı ilə ölçülür.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunmayan bütün borc alətləri üçün gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) üçün ehtiyatı tanıyır. GKZ müqaviləyə uyğun olaraq ödəniləcək müqavilədə nəzərdə tutulan pul vəsailətinin hərəkəti ilə Cəmiyyətin alınmasını gözlədiyi bütün pul vəsaitlərinin hərəkəti arasında fərqi ilkin effektiv faiz dərəcəsinə yaxın dərəcə ilə diskontlaşdırmaqla müəyyən edilir.

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi(davamı)

GKZ iki mərhələdə müəyyən edilir. İlkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli artmayan kredit öhdəlikləri üçün GKZ növbəti 12 aylıq dövr ərzində mümkün olan defolt hadisəsindən irəli gələn kredit zərərləri üçün ayrılır (12 aylıq GKZ). İlkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli artan kredit öhdəlikləri üzrə kredit ehtiyatı aktivin qalan müddəti ərzində yaranması gözlənilən kredit zərərlərinə (aktivin müddəti ərzində gözlənilən kredit zərəri və ya AMəGKZ) əsaslanır.

Ticarət debitor borcları üçün Cəmiyyət GKZ-nin hesablanmasında sadələşdirilmiş yanaşma tətbiq edir.

Beləliklə, Cəmiyyət kredit riskində dəyişiklikləri izləmir, əvəzinə hər hesabat tarixində AMəGKZ əsasında kredit zərərini tanıyır.

DMG ilə ədalətli dəyərlə borc alətləri üçün Cəmiyyət aşağı kredit riskinin sadələşdirilməsini tətbiq edir. Hər bir hesabat tarixində Cəmiyyət lazımsız xərc və ya səy sərf etmədən əldə edilə bilən bütün əsaslı və təsdiqlənən məlumatlardan istifadə edərək borc alətinin aşağı kredit riskinə məruz qalıb-qalmadığını qiymətləndirir. Belə qiymətləndirmə apararkən Cəmiyyət borc alətinin daxili kredit reytinqini yenidən qiymətləndirir. Bundan əlavə, Cəmiyyət müqavilə ödənişləri 90 gündən çox gecikdiriləndə kredit riskində əhəmiyyətli artımın mövcud olduğunu hesab edir.

Müqavilə üzrə qalan məbləğlərin tam şəkildə Cəmiyyətin saxladığı hər hansı kredit təminatları nəzərə alındıqdan əvvəl əldə edilə bilməsi ehtimalının zəif olduğuna işarə edən daxili və ya xarici məlumat mövcud olduğu təqdirdə maliyyə aktivi üzrə defoltun baş verdiyi hesab edilə bilər. Maliyyə aktivi müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş pul vəsaitlərinin hərəkətinin bərpa ediləcəyi əsaslı olaraq gözlənilməyəndə silinir.

Maliyyə öhdəlikləri

İlkin tanınma və ölçmə

Maliyyə öhdəlikləri ilkin tanınma zamanı, müvafiq olaraq, ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri, kreditlər və borc öhdəlikləri və ya effektiv hecinqdə hecinq aləti kimi təyin olunmuş törəmə alətləri kimi təsnif edilir.

Maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır və kreditlər, borclar və kreditor borcları halında birbaşa aid edilən əməliyyat xərcləri çıxılır. Cəmiyyətin maliyyə öhdəliklərinə ticarət və digər kreditor borcları,
müddətli borclar daxildir.

Sonrakı ölçmə

Maliyyə öhdəliklərinin ölçülməsi onların aşağıda göstərilən təsnifatından asılıdır:

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri və ticarət üçün saxlanılan maliyyə öhdəlikləri və ilkin tanınmada Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri kimi təyin edilmiş maliyyə öhdəlikləri daxildir.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri (davamı)

Sonrakı ölçmə(davamı)

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri yaxın zamanda geri alınmaq məqsədilə qəbul edilirsə ticarət üçün saxlanılan öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir. Bu kateqoriyaya eyni zamanda 9 saylı MHBS-də müəyyən edildiyi qaydada hecinq münasibətlərində hecinq aləti kimi təyin olunmayan törəmə maliyyə alətləri daxildir. Ayrılmış əlaqəli törəmə alətlər də effektiv hecinq aləti kimi təyin edilmədiyi hallarda ticarət üçün saxlanılan alətlər kimi təsnifləşdirilir.

Ticarət üçün saxlanılan öhdəliklər üzrə gəlir və ya zərərlər mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

İlkin tanınma tarixində ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri kimi tanınmış öhdəliklər ilkin tanınma tarixində və yalnız 9 saylı MHBS-də nəzərdə tutulan meyar qarşılananda təyin olunur. Cəmiyyət hər hansı maliyyə öhdəliyini ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan öhdəlik kimi təyin etməmişdir.

Kreditlər və borc öhdəlikləri

Bu kateqoriya Cəmiyyət üçün daha uyğundur. İlkin tanınmadan sonra faiz hesablanan kreditlər və borc öhdəlikləri daha sonra effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya hesablanmış dəyərlə qiymətləndirilir. Gəlirlər və zərərlər mənfəət və ya zərərdə öhdəliklərin tanınması dayandırıldıqda, eləcə də amortizasiya prosesi vasitəsilə əks etdirilir. Amortizasiya hesablanmış dəyər satınalma zamanı tətbiq edilən endirimi və ya əlavə qiyməti və effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsi olan haqq və xərcləri nəzərə almaqla hesablanır. EFD-nin amortizasiyası mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda maliyyə xərclərinə daxil edilir. Bu kateqoriya faiz hesablanan kreditlərə və borc öhdəliklərinə tətbiq edilir.

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması bu halda dayandırılır ki, həmin öhdəlik ya dayandırılmış, ya ləğv olunmuş, ya da müddəti bitmiş olsun. Əgər mövcud maliyyə öhdəliyi həmin kreditor qarşısında fərqli şərtlərlə başqa öhdəliklə əvəz edilərsə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilərsə, bu cür əvəzedilmə və ya dəyişiklik ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərq mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda öz əksini tapır.

Maliyyə alətlərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi

Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanı xalis əsasda həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivi reallaşdırmaq və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir.

Ticarət və digər debitor borcları

Ticarət və sair debitor borcları ilk öncə ədalətli dəyərlə tanınır və sonra effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatı çıxaraq, amortizasiya hesablanmış dəyərlə ölçülür. Debitor borcları Cəmiyyətin müəyyən şərtsiz asılı olaraq ödəniş almaq hüququndan ibarətdir.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə kassada olan nağd pul, bank hesablarındakı tələb edilənədək əmanət və ilkin ödəmə müddəti üç ay və ya az olan digər qısamüddətli və yüksək likvidli investisiyalar daxildir.

İnvestisiya mülkiyyəti

İnvestisiya mülkiyyəti əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ilkin dəyərlə qiymətləndirilir. İlkin tanınma sonrasında investisiyaların ədalətli dəyəri hesabat tarixindəki bazar şərtlərini özündə əks etdirir. İnvestisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərində dəyişikliklərdən yaranan gəlirlər və ya itkilər müvafiq vergi təsiri daxil olmaqla, yaranan dövrdə mənfəət və zərər hesabına daxil edilir. Ədalətli dəyərlər Beynəlxalq Qiymətləndirmə Standartları Komitəsi tərəfindən təklif olunan qiymətləndirmə modelini tətbiq edən akkreditə olunmuş xarici müstəqil qiymətləndirici tərəfindən illik qiymətləndirmə əsasında müəyyən edilir.

İnvestisiya mülkiyyətləri gələcəkdə heç bir iqtisadi fayda gətirməyəcəkləri ehtimal olunduqda onların birdəfəlik silinməsi və ya satılması halında balansda tanınmır.Xalis silinmə gəlirləri və aktivin balans dəyəri arasındakı fərq tanınmanın dayandırılması zamanı mənfəət və ya zərərlə tanınır.
Köçürmələr yalnız investisiya mülkiyyətinin istifadəsində dəyişiklik olduqda edilir. İnvestisiya mülkiyyətindən sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olunan əmlaka köçürülmə zamanı mülkiyyət dəyişiklik tarixinə olan ədalətli dəyərlə uçota alınır. Aktivin investisiya mülkiyyətindən sahibkarın əmlakına keçməsi zamanı bu əməliyyatla bağlı müvafiq uçot üçün nəzərdə tutulmuş xərc mülkiyyətə dəyişiklik tarixinə olan ədalətli dəyər hesab olunur. Əgər sahibkarın əmlakı investisiya mülkiyyətinə çevrilsə , Cəmiyyət istismar tarixinə qədər bu mülkiyyəti əmlak, tikili və avadanlıqların siyasətinə uyğun olaraq mülkiyyəti hesab edir.

Əsas istismar və ya təmir xərcləri

Əsas istismar və ya təmir xərcləri əvəzləşdirilən aktiv və ya aktivin hissələri, yoxlama xərcləri və əsaslı təmir xərclərindən ibarətdir. Aktiv və ya aktivin bir hissəsi ayrıca olaraq amortizasiya olunduqda və cari olaraq silindikdə və ya əvəzləşdirildikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi gəlirlərin Cəmiyyətə axını ehtimal olunduqda, xərclər kapitallaşdırıllır. Aktivin hissəsi bir komponent olaraq ayrıca nəzərə alınmadıqda, əvəvzləşdirmə dəyəri dərhal silinən əvəzləşdirilən aktivlərin qalıq dəyərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunur. Əsas saxlama proqramları ilə bağlı təftiş xərcləri kapitallaşdırılır və növbəti yoxlama dövrü ərzində amortizasiya olunur. Bütün digər istismar xərcləri çəkilmiş xərclər kimi hesablanır.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əmlak, tikili və avadanlıqlar tələb olunduğu hallarda toplanmış amortizasiya və ehtiyatlar üzrə ayırmalar çıxılmaqla faktiki dəyər əsasında uçota alınır.

Köhnəlmə və amortizasiya

Əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə köhnəlmə düz xətt metoduna, yəni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərini onların qalıq dəyərinədək azaltmaqla hesablanır:

Qurğu və avadanlıqlar	4-5 il
Digər avadanlıqlar	4-5 il
Kompüter və rabitə avadanlıqları	4-5 il
Nəqliyyat vasitələri	4-5 il
Quraşdırılmamış avadanlıqlar	5-7-il

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Əmlak, tikili və avadanlıqlar (davamı)

Köhnəlmə və amortizasiya (davamı)

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Cəmiyyət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Cəmiyyət aktivi onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Mal-material ehtiyatları

Mal-material ehtiyatları maya dəyəri ilə xalis satış dəyərindən ən aşağı olan dəyərdə qeydə alınır. Mal-material ehtiyatlarının maya dəyəri orta çəki metodu ilə müəyyən edilir. Hazır məhsul və başa çatdırılmamış tikinti işlərinin maya dəyərinə borc vəsaitləri üzrə xərclər istisna olmaqla, xammal, birbaşa işçi qüvvəsi, digər birbaşa xərclər və müvafiq istehsal xərcləri (normal iş həcminə əsasən) daxildir. Xalis satış dəyəri işin başa çatdırılma və satış xərcləri çıxılmaqla, fəaliyyətin adi gedişində təxmin edilən satış qiymətidir.

Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatı

Əməliyyat zamanı əldə edilmiş və ya satış üçün tikilən əmlak ma-material mülkiyyəti kimi saxlanılır və maya dəyəri və xalis satış dəyəri arasında ən aşağı olan dəyərlə qeydə alınır. Maya dəyərinə daxildir:

- Torpaq üçün alış və kirayə haqqı
- Tikinti üçün podratçılara ödənən məbləğlər
- Planlaşdırma və dizayn xərcləri, sahə hazırlığı xərcləri, hüquqi xidmətlər üçün peşəkar haqlar, əmlak vergisi vergisi, tikinti xərcləri və digər müvafiq xərclər

Daşınmaz əmlakın satışı üzrə satış və marketinq agentlərinə ödənilən geri qaytarılmayan komissiyalar ödənilən zaman xərcə silinir.

XSD hesabat tarixində bazar qiymətləri əsasında və pulun vaxt dəyərinə görə diskontlaşdırılmış biznesin adi seyrində təxmin edilən satış qiyməti, çıxılsın tamamlama və satış üçün təxmin edilən xərclər ilə hesablanır. Mənfəət və zərər haqında hesabatda mal-material əmlakının silinməsindən tanınan dəyər satılan əmlaka aid xüsusi xərclərə və satılan əmlakın nisbi ölçüsünə əsasən hər hansı qeyri-spesifik xərclərin ayrılmasına istinadən müəyyən edilir.

Avans ödənişləri

Avans ödənişləri zərər üzrə ehtiyat çıxılmaqla ilkin dəyərlə tanınır. Avans ödənişləri ilə bağlı mal və ya xidmətlərin bir ildən sonra əldə ediləcəyi ehtimal olunduqda və ya ilkin tanınma zamanı aktivlə bağlı avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edildikdə avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edilir. Aktivlərin əldə olunması üçün ödənilmiş avanslar Cəmiyyət aktivin nəzarətini ələ keçirdikdən sonra aktivin qalıq dəyərinə köçürülür və aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Cəmiyyətə daxil olacağı ehtimal olunur. Avans ödənişlərinə aid olan mal və ya xidmətlər əldə olunan zaman digər əməliyyatlar üzrə avans ödənişlər mənfəət və ya zərər hesablarına silinir. Avans ödənişləri ilə bağlı aktivlər, mal və ya xidmətlərin əldə olunmadığına dair göstərici olduqda, avans ödənişlərin qalıq dəyəri müvafiq olaraq silinir və müvafiq dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda qeydə alınır.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Kreditor və digər borcları

Kreditor borcları qarşı tərəfin müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirməsi zamanı qeydə alınır. Kreditor borcları ilkin olaraq ədalətli dəyərdə uçota alınır və sonradan effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür.

Müddətli borc öhdəlikləri

Borc öhdəlikləri əvvəlcə borc öhdəlikləri ilə bağlı emissiya xərcləri çıxılmaqla, əldə edilmiş daxilolmaların ədalətli dəyərində qeydə alınır. Borc öhdəlikləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır.

Əsas vəsaitlərin tikintisini maliyyələşdirmək üçün alınmış borc öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri aktivi istifadəyə yararlı vəziyyətə gətirmək üçün onun tikintisinin tamamlanması və ya hazırlanması üçün tələb olunan dövr ərzində kapitallaşdırılır. Borc öhdəlikləri üzrə digər xərclər mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

İcarə müqavilələri

Cəmiyyət müqavilənin icarə müqaviləsi olub-olmaması və ya icarə kompenentinə sahib olub-olmaması, yəni müəyyən bir haqq qarşılığında müəyyən müddət ərzində müəyyən aktivdən istifadə hüququnun olması faktını başlanğıc tarixində müəyyənləşdirir.

Cəmiyyət icarəçi qismində

Cəmiyyət qısa müddətli icarələr və az dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanınma və ölçülmə metodundan istifadə edir. Cəmiyyət icarə üzrə ödənişləri etmək üçün icarə öhdəlikləri və müvafiq aktivdən istifadə hüququnu təzahür edən aktivdən istifadə hüququ tanıyır.

i) Aktivdən istifadə hüququ

Şikət icarənin başlanğıc tarixində (yəni müvafiq aktivin istifadəyə hazır olduğu tarix) aktivdən istifadə hüququ tanıyır. Aktivdən istifadə hüququ yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə çıxılmaqla maya dəyəri ilə uçota alınır və icarə öhdəliklərinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə düzəlişlərə məruz qalır. Aktivdən istifadə hüququnun maya dəyərinə tanınan icarə öhdəliklərinin dəyəri, ilkin birbaşa xərclər və icarə üstünlükləri çıxılmaqla başlanğıc tarixində və ya ondan əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. Aktivdən istifadə hüququ icarə müddəti və ya aktivin ehtimal edilən ömür müddətindən daha qısa olan dövr üzrə düzxətli amortizasiya metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Əgər icarəyə götürülmüş aktiv üzərində mülkiyyət hüququ icarə müddətinin sonunda Cəmiyyətə keçirsə və ya maya dəyəri özündə alış opsiyonundan istifadəni ehtiva edirsə, amortizasiya aktivin ehtimal edilən ömür müddəti üzrə aparılır.

ii) İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Cəmiyyət icarə müddəti ərzində ediləcək icarə ödənişlərinin indiki dəyəri qədər icarə öhdəliyi tanıyır. İcarə ödənişlərinə icarə üstünlükləri çıxılmaqla sabit ödənişlər, indeks və ya dərəcədən asılı olan dəyişən icarə ödənişləri və qalıq dəyər qarantiyası kimi ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər daxildir. İcarə ödənişlərinə həmçinin Cəmiyyət tərəfindən istifadə edilməsi əminliklə bilinən alış opsiyonu qiyməti və icarə müqaviləsinə xitam vermək səbəbindən veriləcək cərimələr də daxildir. İndeks və ya dərəcədən asılı olmayan dəyişən icarə ödənişləri (mal-material istehsalı üçün edilməyibsə) hadisənin baş verdiyi dövrdə xərc kimi tanınır.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

İcarə müqavilələri (davamı)

ii) İcarə öhdəlikləri (davamı)

İcarə ödənişlərinin indiki dəyərini hesablayarkən Cəmiyyət icarənin başlanğıc tarixində özünün borc alma faizindən istifadə edir, çünki icarədə ehtiva edilən faiz dərəcəsini müəyyən etmək mümkün deyil. Başlanğıc tarixindən sonra faiz toplanmasını əks etdirmək üçün icarə öhdəlikləri məbləği artır və edilmiş icarə ödənişlərini əks etdirmək üçün azalır. Əlavə olaraq, icarə şərtlərində, ödənişlərində (məsələn: belə icarə ödənişlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən indeks və ya dərəcələrdə dəyişiklik nəticəsində yaranan gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya müvafiq aktivi alış opsiyonunda dəyişiklik olduğu təqdirdə icarə öhdəliklərinin qalıq dəyərinə yenidən baxılır.

iii) Qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi

Cəmiyyət əmlak və avadanlıqların qısa müddətli icarəsinə qısa müddətli icarənin tanınması üzrə azad olmanı tətbiq edir (məsələn: başlanğıc tarixindən etibarən 12 ay və daha az dövrü əhatə edən və alış opsiyonu olmayan icarələr). Cəmiyyət həmçinin aşağı dəyərli sayılan ofis avadanlıqlarının icarəsinə aşağı dəyərli aktivlərin icarəsinin tanınması üzrə azad olmanı tətbiq edir. Qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üzrə icarə ödənişləri icarə müddəti boyu düzxətli metod ilə xərc kimi tanınır. Cəmiyyətin bütün icarə müqavilələri qısa müddətli olduğundan Cəmiyyət bütün icarə müqavilələri üzrə azad olmanı tətbiq etmişdir.

Alınmış avanslar

Müştərilərdən alınan avanslar əvvəlcə öhdəlik kimi tanınacaq, lakin vaxt keçdikcə və / və ya Cəmiyyətin adi fəaliyyəti nəticəsində aktiv olacağı gözlənilir. Müştərilərdən alınan avanslar əvvəlcə alınan əvəzin ədalətli dəyəri və onlarla əlaqəli əməliyyat xərcləri ilə tanınır və sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür.

Ehtiyat

Cəmiyyət keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır. Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir. Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilirsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda). Ehtiyatın qarşılanması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Dividendlər

Dividendlər elan edildikləri dövrdə kapitalda əks etdirilir. Hesabat dövrünün başa çatmasından sonra, lakin maliyyə hesabatlarının imzalanmasından əvvəl elan edilmiş dividendlər haqqında məlumat “hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr” Qeydində açıqlanır. Mənfəətdən dividendlər və digər ödənişlər Cəmiyyətin yerli qanunvericiliyə uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarına əsasən həyata keçirilir. Azərbaycan qanunvericiliyində cari ilin xalis mənfəəti bölüşdürmənin əsası kimi müəyyən edilir.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Xarici valyuta əməliyyatları

Cəmiyyətin funksional valyutası həmin müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan AZN-dir.

Monetar aktiv və öhdəliklər, fəaliyyət göstərdiyi ölkənin Mərkəzi Bankının müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və MB-nin ilin sonuna olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə monetar aktiv və öhdəliklərin hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatında qeydə alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

Əlaqəli tərəflər

Əlaqəli tərəflər haqqında məlumat 24 saylı “Əlaqəli tərəflər barədə açıqlamalar” adlı MUBS-yə uyğun olaraq açıqlanır.

Əlaqəli tərəflər öz aralarında əlaqəli olmayan tərəflərin apara bilmədiyi əməliyyatları həyata keçirə bilər. Bununla yanaşı, əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatların şərtləri, müddətləri və məbləğləri əlaqəli olmayan tərəflər arasında aparılan əməliyyatlarla eyni olmaya bilər. Əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatların xarakterinə görə onlar kommersiya cəhətdən müstəqil tərəflər arasında həyata keçirilən əməliyyatların şərtlərinə uyğun hesab edilə bilməz.

Gəlirlər

15 saylı MHBS, müştərilərlə bağlanmış müqavilələr üzrə yaranan gəlirləri hesablamaq üçün beş mərhələli bir model təqdim edir. Gəlirlər, 15 saylı MHBS-yə uyğun olaraq Cəmiyyətin mal və xidmətlərin müştəriyə ötürülməsi hüququ üzrə ehtimalı əks etdirən məbləğdə tanınır. Müştərilərlə olan müqavilələrdən əldə edilən gəlirlər, Cəmiyyətin müştəriyə vəd edilmiş mal və ya xidmətin ötürülməsi yolu ilə icra öhdəliyini yerinə yetirdikdə tanınır. Mal və ya xidmət, müştəri həmin mal və ya xidmətin nəzarəti hüququna malik olduğu zaman ötürülür. Gəlirlər ƏDV və hər hansı endirimlər üzrə göstərilir.

Cəmiyyət müştəriyə vəd edilmiş mal və ya xidmətin müddət ərzində ötürülməsi, eyni zamanda müqavilə üzrə icra öhdəyini müddət ərzində yerinə yetirilməsi və gəlirin müddət ərində tanınması aşağıdakı meyarlardan biri yerinə yetirildiyi təqdirdə həyata keçirir:

- Cəmiyyətin icra öhdəliyinin yerinə yetirilməsi ilə müştərinin faydalanması eyni zamanda baş verdikdə;
- Cəmiyyət fəaliyyəti nəticəsində müştərinin nəzarəti altında olan hər hansı bir aktivi yaradır və ya təkmilləşdirir;
- Cəmiyyətin fəaliyyəti Cəmiyyətə alternativ istifadəsi olan bir aktiv yaratmır və bu günə qədər fəaliyyətinə görə ödəmə hüququna malikdir.

Müddət ərzində yerinə yetirilən hər bir icra öhdəliyi üçün gəlir həmin icra öhdəliyinin tam yerinə yetirilməsi istiqamətində irəliləyişin ölçülməsi yolu ilə tanınmalıdır.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Digər gəlirlər

Əsas fəaliyyət növləri olmayan əməliyyatlardan digər gəlirlərə daxil olunur. Digər gəlirlər hesablama metodu əsasında uçota alınır.

Nizamnamə kapitalı

Cəmiyyətin nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 1 AZN olan 1.000.000 səhmdən ibarətdir. Cəmiyyətin sahibləri və səhmdarları Nəbiyev Araz, Nəbiyev Fərid və Vəliyev Pərvizdir. Nizamnamə kapitalının həcmindəki dəyişikliklərin təsdiqlənməsi illik ümumi yığıncağın qərarı ilə həyata keçirilir.

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar

Əmək haqları, məvaciblər, Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar (misal üçün, səhiyyə və uşaq bağçası xidmətləri və ərzaq) Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Xərclər

Xərclər mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda funksiyalarına görə əks etdirilir. Xərclərin xarakterinə uyğun kateqoriyaya ayrılması Cəmiyyəti əməliyyat funksiyasına əsaslanır.

Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq göstərilmişdir Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, məcmu gəlirlər haqqında hesabatda qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və passivlərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədilə onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır.Təxirə salınmış vergi qalıqları, balans tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrinə əsasən müvafiq təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi aktivi müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivi vəya öhdəliyi ancaq bir müəssisədaxilində əvəzləşdirilə bilər.Təxirə salınmış vergi aktivi müvəqqəti fərqlərdən yaranan və eləcə də keçmiş illərdən gələn zərərdən yaranmış olan vergi aktivi ancaq o vaxt istifadə edilə vəya tanına bilər ki, gələcək illərdə Kooperativin gəlir əldə edəcəyi guman edilir.
Təxirə salınmış vergi aktivləri mövcud fərqlərin gələcək vergi mənfəətindən tutulması mümkün olacağı halda tanınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi müvəqqəti fərqlərin bərpa vaxtına Kooperativ tərəfindən nəzarət olunması və müvəqqəti fərqlərin yaxın gələcəkdə dəyişilməsi ehtimalının mümkünlüyu istisna olmaqla şərik və törəmə müəssisələrə qoyulan investisiyalardan irəli gələn müvəqqəti fəqlərdən təmin olunur.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi tamamilə tanınma və aktivlərin silinməsi öhdəliyinin təminatının sonrakı qiymətləndirilməsindən irəli gələn və mülkiyyət, tikili və avadanlıqların dəyəri ilə bağlı düzəlişlərdən əmələ gələn müvəqqəti fərqlər hesabına təmin olunur.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Əlavə Dəyər Vergisi

Vergi orqanları satış və alış əməliyyatları üzrə əlavə dəyər vergisinin (“ƏDV”) xalis ödənilməsinə icazə verir.

ƏDV üzrə kreditor borcu

ƏDV üzrə kreditor borcu hesabat tarixində əvəzləşdirilmiş alışlar üzrə ƏDV-ni çıxmaqla, satış üzrə ƏDV məbləğidir. Çıxış və elan edilmiş ƏDV arasındakı fərq hesabat ayından sonra 20 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilməlidir. Satışla əlaqəli əlavə dəyər vergisi müştərilərdən debitor borcları alındıqda vergi orqanlarına ödənilir. Hesabat tarixində əvəzləşdirilməmiş satışlar üzrə ƏDV həmçinin ƏDV üzrə kreditor borcuna daxildir. Debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat lazım olduqda ƏDV daxil olmaqla, debitor borcunun ümumi məbləğində qeydə alınır. ƏDV üzrə müvafiq təxirə salınmış öhdəlik vergi məqsədləri üçün debitor borcu silinənə qədər saxlanılır.

Əvəzləşdirilən ƏDV

Əvəzləşdirilən ƏDV hesabat tarixində əvəzləşdirilməmiş alışlara aiddir. Əvəzləşdirilən ƏDV alışlar üçün ödəniş aparıldıqda satışlar üzrə ƏDV ilə əvəzləşdirilə bilər. Əsas uçot siyasəti (davamı)

ƏDV depozit hesabı

Əlavə Dəyər Vergisi ("ƏDV") depozit hesabı sistemi Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi tərəfindən 2008-ci ildə tətbiq edilmişdir. 01 yanvar 2008-ci il tarixindən Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliklər əsasında ƏDV-nin geri qaytarılma məbləği vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabına təqdim edilmiş ƏDV hesab-fakturalarına uyğun olaraq həyata keçirilən əməliyyatlar çərçivəsində ödənilmiş vergi məbləği hesab olunur.

Bu moduldan istifadə edərək vergi ödəyicisi ƏDV hesab-fakturalarında göstərilən ƏDV məbləğini başqa vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabına ödəyir. Eyni zamanda, gömrük komitəsinə ödənilməli olan bütün vergi növləri və idxal əməliyyatları üzrə ƏDV üzrə dövlət büdcəsinə vergi öhdəlikləri vergi ödəyiciləri tərəfindən ƏDV depozit hesabı vasitəsilə ödənilə bilər. Ödənilmiş məbləğlər haqqında məlumat Vergilər Nazirliyi tərəfindən Baş Dövlət Xəzinədarlığına ("DXA"), sonra isə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına ("ARMB") ötürülür. ARMB Baş Xəzinədarlığın verdiyi məlumatlara əsasən, müvafiq yerli xəzinə orqanlarına məbləğlərin dəyişdirilməsini təmin edir. Vergilər Nazirliyi vergi ödəyicisinin şəxsi sənədlərində göstərilən məlumatlarda göstərilən məbləğlərin daxil edilməsini təmin edir. Mövcud sistem Vergilər Nazirliyinin Avtomatlaşdırılmış Vergi Məlumat Sistemi ilə əlaqələndirilir. Eyni zamanda, DXA və ARMB ilə onlayn məlumat mübadiləsi təşkil edildi.

ƏDV depozit hesabının tətbiqi ödənişlərin və ƏDV-nin bərpa olunan məbləğlərinin vaxtında izlənilməsinə imkan verir. Vergi borcu olan vergi ödəyiciləri yalnız bu məbləğləri dövlət büdcəsinə köçürə bilərlər. Vergi ödəyiciləri banklara getmədən dövlət büdcəsinə, digər vergi ödəyicilərinin sub hesablarına və gömrük komitəsinə depozit hesabı vasitəsilə ödəniş edə bilərlər. Vergilər Nazirliyi xüsusi proqram təminatından istifadə edərək depozit hesabı vasitəsilə həyata keçirilən bütün əməliyyatları avtomatik idarə edir.

ƏDV depozit hesabındakı qalıqların istifadəsi məhduddur və yalnız ƏDV və digər tətbiq olunan vergilərlə əlaqəli əməliyyatlar üçün istifadə edilə bilər.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Yeni və yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSŞ) və MUBSŞ-in Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2024-cü il tarixində başa çatmış hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənilmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad

3 saylı MHBS-yə edilmiş düzəliş

2020-ci ilin may ayında MUBSŞ tərəfindən "Müəssisələrin birləşməsi" adlı 3 saylı MHBS-yə düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş "Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsasları"na istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş "Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsasları"na edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 saylı MUBS və ya "Təminatlar" adlı 21 saylı BMHŞK çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial '2 gün' mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 saylı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura "Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsasları"na istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 saylı MHBS-in mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırmışdır.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan istifadədən əvvəl daxilolmalar

16 saylı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında, MUBSŞ müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımi yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən "Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl daxilolmalar" düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır.

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin yerinə yetirilməsinə dair xərclər

37 saylı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında, MUBSŞ, 37 saylı MUBS-a müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər "birbaşa əlaqəli xərc yanaşması"nı tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Yeni uçot qaydaları

"Maliyyə Alətləri" adlı 9 saylı MHBS

Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə "10 faiz" dəyərində test üzrə iştirak haqqı

MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, MUBSŞ 9 saylı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzəliş bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edir.

"Sığorta müqavilələri" adlı 17 saylı MHBS

2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və "Sığorta müqavilələri" adlı 4 saylı MHBS-i əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilərinə "Sığorta müqavilələri" adlı 17 saylı MHBS-i tətbiq etməlidir.

Bu standart Cəmiyyətə şamil edilmir.

Uçot Siyasətinin Açıqlanması – 1 saylı MUBS və 2 saylı MHBS Metodik Sənədi

2021-ci ilin fevral ayında BMUSŞ 1 saylı MBUS və "Əhəmiyyətlilik haqqında mühakimələrin yürüdülməsi" adlı 2 saylı MHBS Metodik Sənədə düzəlişlər etmişdir. Bu düzəlişlər müəssisələrə uçot siyasəti haqqında açıqlamalar edərkən əhəmiyyətliliklə bağlı mühakimələrin tətbiq edilməsinə kömək edilməsi məqsədilə təlimat və nümunələri təqdim edir.

Düzəlişlər müəssisələr üçün "əhəmiyyətli" uçot siyasətləri haqqında məlumatın açıqlanması tələbini onların "əhəmiyyətli" uçot siyasətinin açıqlanması tələbi ilə əvəz etməklə və mühasibat uçotu siyasəti ilə bağlı açıqlamalar barədə qərar qəbul edərkən müəssisələrin uçot siyasəti haqqında daha faydalı məlumatı açıqlamaqda kömək etmək məqsədi daşıyır.

Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi

8 saylı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2021-ci ilin fevral ayında MUBSŞ "uçot təxminləri" anlayışını təqdim edən 8 saylı MUBS-ə düzəlişi dərc etmişdir. Düzəlişlər müəssisələrin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu və xətaların aradan götürülməsini izah edir. Həmçinin, bu düzəlişlər mühasibat uçotu təxminlərini hazırlamaq üçün müəssisələrin ölçmə üsullarından və giriş məlumatlarından necə istifadə etdiyini aydınlaşdırır.

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

5. Yeni uçot qaydaları (davamı)

Eyni əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər

12 saylı MUBS-yə edilən düzəlişlər

2021-ci ilin may ayında Şura 12 saylı MUBS-a uyğun olaraq ilkin tanınma istisnasının əhatə dairəsini azaldan 12 saylı MUBS-a düzəlişlər etdi, beləliklə, o, vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlara artıq tətbiq edilmir.

Düzəlişlər təqdim edilən ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində və ya ondan sonra baş verən əməliyyatlara tətbiq edilməlidir. Bundan əlavə, təqdim olunan ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlində icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri ilə bağlı bütün gəlirdən çıxılan və vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün təxirə salınmış vergi aktivi (kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin olması şərtilə) və təxirə salınmış vergi öhdəliyi də tanınmalıdır.

6. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir.Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Mənfəət vergisi aktivinin istifadəsi

31 dekabr 2024-cü il tarixinə müvafiq olaraq, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivinin qalıq dəyəri 23.978.147 AZN (31 dekabr 2023-cü il: 9.664.252 AZN) təşkil etmişdir.

Cəmiyyətin rəhbərliyi gələcəkdə təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivinin qalıq dəyərinin tam şəkildə istifadə olunacağına əmindir.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu

Təxirə salınmış xalis vergi aktivi vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri realizə oluna biləcəyi məbləğdə uçota alınır. Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəət və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydasının məbləğini ehtimal edərkən rəhbərlik son üç ilin vergiyə cəlb olunan mənfəətindən və mövcud şəraitdə məqbul hesab edilən gələcək gəlirlər üzrə təxminlərdən istifadə edir.

Cari vergilər

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlər və tez-tez edilən dəyişikliklərlə səciyyələnir. Bundan əlavə, Qrupun əməliyyatları və fəaliyyətinə tətbiq edilən vergi qanunvericiliyinin vergi orqanları tərəfindən şərhi rəhbərliyin şərhi ilə üst-üstə düşməyə bilər. Nəticədə, vergi orqanları əməliyyatlara qarşı iddialar irəli sürə və Qrupun müəssisələrinə əlavə əhəmiyyətli ola biləcək vergi, cərimə və faiz hesablana bilər.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Cari vergilər (davamı)

Vergi və gömrük orqanları yoxlama ilindən əvvəlki üç təqvim ili üzrə vergi öhdəlikləri ilə bağlı yoxlama apara bilərlər. Müəyyən hallarda yoxlamalar daha uzun müddəti əhatə edə bilər.

31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərində başa çatan il üzrə rəhbərlik hesab edir ki, Qrup müvafiq qanunvericiliyi düzgün şərh edir və Qrupun vergi, valyuta və gömrük mövqelərinin müdafiə edilməsi mümkün olacaqdır.

Əmlak, qurğu və avadanlıqların faydalı istifadə müddəti.

Rəhbərlik, əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər üzrə təxmin edilən ədalətli dəyəri və müvafiq köhnəlmə və amortizasiya ayırmalarını müəyyən edir. Bu təxminlər, Kooperativin həmin aktivlər üzrə iqtisadi səmərə əldə etməyi planlaşdırdığı dövrə əsaslanır. Əgər faydalı istifadə müddəti əvvəlki illərdə təxmin edilmiş faydalı müddətdən aşağı olarsa, o zaman rəhbərlik köhnəlmə ayırmasını artıracaq və ya ləğv edilmiş və ya satılmış texniki cəhətdən köhnəlmiş aktivləri siləcəkdir. Faydalı istifadə müddətinə hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır. Yuxarıdakı şərtlərdən və ya təxminlərdən hər hansı dəyişərsə, bu köhnəlmə dərəcələrində dəyişiklilərin baş verməsinə səbəb ola bilər.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Cəmiyyətin gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.
Rəhbərliyin ölçü və hesabatlarına əsasən Cəmiyyət növbəti 12 ay ərzində likvidlik ehtiyaclarını tənzimləyə biləcək və buna əsasən hazırkı maliyyə hesabatları fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

7. Balans və əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə və həmin tarixdə bitən il üzrə əlaqəli tərəflərlə qalıqlar və əməliyyatlar aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2024-cü il		**31 dekabr 2023-cü il**	
	Əlaqəli tərəflərlə	**Cəmi**	**Əlaqəli tərəflərlər**	**Cəmi**
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	142.316.995	**142.316.995**	74.817.296	**74.817.296**

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il		**31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il**	
	Əlaqəli tərəflərlə	**Cəmi**	**Əlaqəli tərəflərlər**	**Cəmi**
Əmək haqqı və əlaqəli xərclər				
Əsas idarə heyəti	32.510	**32.510**	24.393	**24.393**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əmlak, tikili və avadanlıqlar balans dəyərinin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Qurğu və avadanlıqlar	Kompüter avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri
İlkin dəyər			
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	**3.272.157**	**63.115**	**190.803**
Əlavələr	3.779.807	2.795	351.524
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	**7.051.964**	**65.910**	**542.327**
Əlavələr	847.161	78.705	1.193.574
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	**7.899.125**	**144.615**	**1.735.901**
Yığılmış köhnəlmə			
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	**(774.211)**	**(8.239)**	**(44.748)**
İl üzrə köhnəlmə xərci	(552.767)	(13.531)	(38.223)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	**(1.326.978)**	**(21.770)**	**(82.971)**
İl üzrə köhnəlmə xərci	(950.286)	(18.980)	(271.361)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	**(2.277.264)**	**(40.750)**	**(354.332)**
Qalıq dəyəri			
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	**2.497.946**	**54.876**	**146.055**
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	**5.724.986**	**44.140**	**459.356**
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	**5.621.861**	**103.865**	**1.381.569**

31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq dəyəri sıfır olan əmlak, tikili və avadanlıqlar olmamışdır.

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir.

9. Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Nağd pul	-	-
Bank hesablarında pul vəsaitləri	539.136	446.752
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	**539.136**	**446.752**

Banklarda olan pul vəsaitləri aşağıdakılardan ibarətdir:

Maliyyə insitutları	Valyuta	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
"ABB" ASC	AZN	487.131	345.196
"Expressbank" ASC	AZN	23.729	76.383
"ABB" ASC	ABŞ dolları	15.843	16.527
"Expressbank" ASC	ABŞ dolları	275	4.081
"Expressbank" ASC	AVRO	550	2.728
"ABB" ASC	AVRO	8.388	1.837
"ABB" ASC	RUBL	3.143	-
"Expressbank" ASC	RUBL	77	-
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		**539,136**	**446,752**

10. Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri

31 dekabr 2024-cü il tarixində məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri "ABB" ASC-də yerləşdirilmiş 99.740.504 AZN (31 dekabr 2023-cü il: 142.723.047 AZN) məbləğində müddəti iki ilədək olan müqavilə ilə sabit faiz dərəcələri illik 4 faizdən 7 faizədək olan əmanətlər daxildir.

Mənzillərin kredit satışlarının həyata keçirilməsi ilə əlaqədar Bank ilə birgə fəaliyyət haqqında sazişə uyğun olaraq, satılan mənzilləririn mülkiyyət hüququna dair Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətindən (DƏDRX) çıxarış verilənədək Bank tərəfindən öhdəliyin icrasının təmin edilməsi məqsədi ilə ayrılan kredit vəsaiti Cəmiyyətin bank hesabında girov olaraq saxlanılır. Girov olaraq saxlanılan vəsait Cəmiyyət əmanət hesabına yönləndirilir.

11. Avans ödənişləri

Avans ödənişləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Torpaq alışı üçün avans ödənişləri	11.551.686	12.328.343
Xidmət üçün avans ödənişləri	2.182.652	1.917.685
Mal-material alışı üçün avans ödənişləri	11.366.164	9.702.613
Cəmi avans ödənişləri	**25.100.502**	**23.948.641**

12. Debitor borclar

Debitor borclar aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Alıcı və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları	15.179.634	-
Cəmi debitor borclar	**15.179.634**	-

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir.

13. Vergi üzrə debitor borclar

Digər aktivlər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Əvəzləşdiriləcək ƏDV	31.450.729	7.778.714
Cəmi vergi üzrə debitor borclar	**31.450.729**	**7.778.714**

14. Mal-material ehtiyatları və tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları

Mal-material ehtiyat qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Tikinti materialları	17.599.085	22.082.997
Xammal və ehtiyat hissələri	6.435.112	7.254.126
Digər mal-materiallar	97.564	133.785
Cəmi mal-material ehtiyatları	**24.131.761**	**29.470.908**

Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları

Tikintidə olan mal-material ehtiyatlarına yaşayış komplekslərinin tikintisinin dəyəri, o cümlədən tikinti ilə birbaşa əlaqəli olan kapitallaşdırılmış materiallar, xidmətlər və digər məsrəflər, o cümlədən texniki personalın kapitallaşdırılmış əmək haqqı, qurğu və avadanlıqların təmiri və saxlanması xərcləri daxildir. 31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları müvafiq olaraq 441.709.502 AZN və 223,365,823 AZN təşkil edir.

2024-cü il üzrə tikilməkdə olan mal-material ehtiyatları hesabı üzrə silinmənin cəmi məbləğ 39.468.232 AZN olmuşdur.

2024-cü ildə tikilməkdə olan mal-matreal ehtiyyatlarına edilən əlavələr	
Nəqliyyat xərcləri	6.030.379
Əmək haqqı və əlaqəli xərclər	9.665.927
İcarə xərci	674.883
Lahiyə xərcləri	15.035.181
Kirayə xərci	1.261.605
Material və işcilik xərci	225.143.936
Cəmi	**257.811.911**

15. Digər aktivlər

Digər aktivlərin qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Ədv sub-uçot hesabı	456	202.313
Cəmi digər aktivlər	**456**	**202.313**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

16. Ticarət və digər kreditor borclar

Ticarət və digər kreditor borcları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Kreditor borcları	34.523.588	25.801.736
Əmək haqqı üzrə qısamüddətli kreditor borclar	236.826	221.154
Cəmi ticarət və digər kreditor borclar	**34.760.414**	**26.022.890**

17. Müddətli borc öhdəlikləri

Müddətli borc öhdəlikləri aşağıdakı kimidir

				31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
	Valyuta	**Faiz növü**	**Faiz,%**	**Məbləğ**	**Məbləğ**
Əsas məbləğ	AZN	Sabit	8%-11%	180.844.359	108.380.128
Hesablanmış ödənilməmiş faiz				596.755	285.190
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri				**181.441.114**	**108.665.318**
Kreditlərin və borcların uzunmüddətli hissəsi				166.316.432	76.139.394
Kreditlərin və borcların qısamüddətli hissəsi				15.124.682	32.525.924
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri				**181.441.114**	**108.665.318**

31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə Cəmiyyətin müddətli borc öhdəliklərinin hərəkətinin üzləşməsi aşağıdakı kimi təqdim edilmişdir.

		Nağdsız dəyişikliklər	**Nağd pul dəyişiklikləri**			
	31 dekabr 2023-cü il	*Faiz xərci*	*Ödənmiş faiz xərci*	*Daxilolmalar*	*Ödənmiş əsas borc*	**31 dekabr 2024-cü il**
Müddətli borc öhdəlikləri	**108.665.318**	12.356.983	(11.760.228)	100.355.832	(28.176.791)	**181.441.114**

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə Cəmiyyətin müddətli borc öhdəliklərinin hərəkətinin üzləşməsi aşağıdakı kimi təqdim edilmişdir.

		Nağdsız dəyişikliklər	**Nağd pul dəyişiklikləri**			
	31 dekabr 2022-ci il	*Faiz xərci*	*Ödənmiş faiz xərci*	*Daxilolmalar*	*Ödənmiş əsas borc*	**31 dekabr 2023-cü il**
Müddətli borc öhdəlikləri	**57.545.933**	7.542.130	(7.452.254)	77.358.213	(26.328.704)	**108.665.318**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

18. Mənfəət vergisindən başqa digər vergi öhdəlikləri

Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Torpaq vergisi	459.008	458.997
Əmlak vergisi	111.958	33.578
Ödəmə mənbəyindən vergi	289.265	-
Sosial sığorta üzrə öhdəliklər	398.105	-
Cəmi mənfəət vergisindən başqa digər vergi öhdəlikləri	**1.258.336**	**492.575**

19. Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri

				31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
	Valyuta	**Faiz növü**	**Faiz,%**	**Məbləğ**	**Məbləğ**
Əsas məbləğ	AZN	Sabit	10%	129.576.053	67.064.916
Hesablanmış ödənilməmiş faiz				12.740.942	7.752.380
Cəmi təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri				**142.316.995**	**74.817.296**

Cəmiyyət 2020-ci ildən başlayaraq 20 müqavilə ilə təsisçilərdən borc vəsaiti cəlb edib. Təsisçilərdən alınmış borc vəsaitləri hər biri müvafiq olaraq alındığı tarixdən 5 il müddətinə geri ödəniləcək. Təsisçilərdən alınmış borc vəsaitlərinə 2022-ci ildən başlayaraq faiz xərci hesablanmışdır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə Cəmiyyətin təsisçilərdən alınmış borc öhdəliklərinin hərəkətinin üzləşməsi aşağıdakı kimi təqdim edilmişdir.

		Nağdsız dəyişikliklər	**Nağd pul dəyişiklikləri**			
	31 dekabr 2023-cü il	*Faiz xərci*	*Ödənmiş faiz xərci*	*Daxilolmalar*	*Ödənmiş əsas borc*	**31 dekabr 2024-cü il**
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	**74.817.296**	7.703.566	(2.715.004)	81.283.518	(18.772.381)	**142.316.995**

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə Cəmiyyətin təsisçilərdən alınmış borc öhdəliklərinin hərəkətinin üzləşməsi aşağıdakı kimi təqdim edilmişdir.

		Nağdsız dəyişikliklər	**Nağd pul dəyişiklikləri**			
	31 dekabr 2022-ci il	*Faiz xərci*	*Ödənmiş faiz xərci*	*Daxilolmalar*	*Ödənmiş əsas borc*	**31 dekabr 2023-cü il**
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	**51.325.315**	4.985.450	-	41.002.531	(22.496.000)	**74.817.296**

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Alınmış avanslar

Alınmış avanslar çoxmənzilli yaşayış binalarında tikintisi başa çatdırılmamış və təhvil verilməmiş mənzillərin satışı üçün müştərilərdən alınmış vəsaitləri əks etdirir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə alınmış avanslar 327.135.582 AZN olmuşdur (31 dekabr 2023-cü il: 262.906.246 AZN)

21. Nizamnamə kapitalı

Hesabat tarixlərinə Cəmiyyətin nizamnamə kapitalı 1.000.000 AZN məbləğində, hər birinin dəyəri 1 AZN olan 1.000.000 səhmdən ibarətdir.

	31 dekabr 2024-cü il			**31 dekabr 2023-cü il**		
	Səhm	**%**	**Səhm**	**Səhm**	**%**	**Məbləğ**
Vəliyev Pərviz	500.000	50	500.000	5.000	50	5.000
Nəbiyev Fərid	250.000	25	250.000	2.500	25	2.500
Nəbiyev Araz	250.000	25	250.000	2.500	25	2.500
Cəmi səhm kapitalı	**1.000.000**	**100**	**1.000.000**	**10.000**	**100**	**10.000**

22. Gəlirlər

Gəlirlərin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə	**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə**
Yaşayış binalarının tikintisi üzrə gəlirlər	57.276.456	-
Mal – material ehtiyatlarının satışı üzrə gəlirlər	1.099.892	51.517
Cəmi gəlirlər	**58.376.348**	**51.517**

23. Maya dəyəri xərcləri

Maya dəyəri xərclərin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə	**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə**
Əmək haqqı, işcilik və əlaqəli xərclər	(9.951.118)	-
Material xərcləri (mal – material ehtiyatlarının satışı üzrə)	(944.942)	(35.505)
Nəqliyyat xərcləri	(1.033.936)	-
İcarə xərci	(206.207)	-
Material	(27.322.029)	-
Cəmi maya dəyəri xərcləri	**(39.458.232)**	**(35.505)**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. İnzibati və ümumi xərclər

İnzibati və ümumi xərclərin siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə	**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə**
Əmək haqqı və əlaqəli xərclər	(4.496.230)	(8.075.027)
Bank və komissiya xərcləri	(313.885)	(3.037.593)
Reklam xərcləri	(2.796.674)	(2.417.771)
Köhnəlmə xərci	(1.947.968)	(806.387)
Peşəkar xərclər	(133.901)	(153.101)
Nəqliyyat xərcləri	(20.950)	(32.919)
İcarə xərcləri	(22.354)	(23.746)
Digər xərclər	(943.643)	(409.050)
Sığorta xərci	(223.896)	-
Dövlət qurumları ilə əlaqəli xərclər	(269.234)	-
Ezamiyyə xərci	(481.062)	-
Cəmi inzibati və ümumi xərclər	**(11.649.797)**	**(14.955.594)**

25. Digər gəlirlər

Digər gəlirlər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə	**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə**
İcarə gəliri	830.042	-
Maket hazırlanması üzrə gəlir	10.001	-
Digər əməliyyat gəliri	1.200	-
Cəmi digər gəlirlər	**841.243**	**-**

26. Sair əməliyyat xərcləri

Sair əməliyyat xərcləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə	**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə**
Audit xidməti	(113.000)	-
Anderraytinq xidməti	(3.000)	-
Qiymətli kağızların saxlanılması	(339)	-
Fövqaladə xərclər	(48.078)	-
Əməliyyat xərcləri	(96.000)	
Cəmi sair əməliyyat xərcləri	**(260.417)**	**-**

27. Maliyyə xərcləri

Maliyyə xərcləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə	**31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə**
Müddətli borc öhdəlikləri üzrə	(12.356.983)	(7.542.130)
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri üzrə	(7.703.566)	(4.985.450)
Cəmi maliyyə xərcləri	**(20.060.549)**	**(12.527.580)**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

28. Faiz gəliri

Faiz gəlirləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitlərinə hesablanmış faiz	8.768.526	7.715.296
Cəmi faiz gəlirləri	**8.768.526**	**7.715.296**

29. Mənfəət vergisi

Cəmiyyət, vergiləri Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hazırlanmış vergi hesabatlarına və qeydlərinə əsasən hesablayır və bu hesablamalar MHBS-dən fərqlənə bilər. Bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergidən azad olduğundan Cəmiyyət müəyyən daimi vergi fərqlərinin təsirinə məruz qalır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

(a) Mənfəət vergisi xərcinin komponentləri:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Cari mənəfəət vergisi xərci	(12.020.872)	(2.197.428)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə gəlir	12.837.935	6.433.299
İl üzrə cəmi mənfəət vergisi gəliri	**817.064**	**4.235.871**

(b) Mənfəət vergisi xərci ilə mənfəət və ya zərərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müvafiq vergi dərəcəsinə olan hasilinin üzləşdirilməsi

2024-cü il tarixi ərzində Cəmiyyətə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
MHBS-yə uyğun vergidən əvvəlki mənfəət	**(4.094.808)**	**(19.689.069)**
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20% dərəcə ilə hesablanmalı olan mənfəət vergisi xərci	818.962	3.937.814
- Daimi fərq	(1.898)	(298.057)
İl üzrə mənfəət vergisi gəliri	**817.064**	**4.235.871**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

c) Müvəqqəti fərqlərin növləri üzrə təxirə salınmış vergilərin təhlili:

MHBS və Azərbaycan Respublikasının yerli vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir.Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir və 20% dərəcəsində qeydə alınır.

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2023-cü il	**Mənfəət və ya zərərə təsir**	**31 dekabr 2024-cü il**
Vergi bazasını azaldan və artıran müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Ticarət və digər kreditor borclar	70.899	-	70.899
Müddətli borc öhdəlikləri	(48.303)	69	(48.234)
Alınmış avanslar	26.335.519	67.075.573	93.411.092
Avans ödənişləri	(200)	-	(200)
Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatı	(16.690.721)	(54.196.240)	(70.886.961)
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(6.917)	(41.466)	(48.383)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivi	**9.660.277**	**12.837.935**	**22.498.213**
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivi	26.406.418	67.027.339	93.433.757
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(16.746.141)	(54.189.403)	(70.935.544)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivi	**9.660.277**	**12.837.935**	**22.498.213**

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2022-ci il	**Mənfəət və ya zərərə təsir**	**31 dekabr 2023-cü il**
Vergi bazasını azaldan və artıran müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Ticarət və digər kreditor borclar	15.063	55.836	70.899
Müddətli borc öhdəlikləri	(66.278)	17.975	(48.303)
Alınmış avanslar	10.445.455	15.890.064	26.335.519
Avans ödənişləri	(200)	-	(200)
Tikilməkdə olan mal-material ehtiyatı	(7.384.333)	(9.306.388)	(16.690.721)
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	217.271	(224.188)	(6.917)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivi	**3.226.978**	**6.436.501**	**9.660.277**
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivi	10.677.789	15.728.629	26.406.418
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(7.450.811)	(9.295.330)	(16.746.141)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivi	**3.226.978**	**6.433.299**	**9.660.277**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

30. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Kredit riski və kredit risklərinin konsentrasiyası

Kredit riski qarşı tərəfin müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə Cəmiyyətə dəyə biləcək potensial maliyyə zərəridir.

Cəmiyyətin kredit riskinə məruz qalan maliyyə alətləri ilk növbədə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri.

Cəmiyyətin məruz qaldığı kredit riskinin maksimum dərəcəsi maliyyə aktivlərinin balans dəyəri üzrə əks etdirilir və aşağıdakı cədvəldə aktivlərin kateqoriyalarına görə təsnifləşdirilir:

	31 dekabr 2024-cü il	**31 dekabr 2023-cü il**
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	539.136	446.752
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	99.740.504	142.723.047
Debitor borclar	15.179.634	-
Cəmi maksimal kredit riski	**115.459.274**	**143.169.799**

Cəmiyyət pul vəsaitlərini Azərbaycan Respublikasında tanınmış maliyyə təşkilatlarında saxlayır. Cəmiyyət hesablarını saxladığı bankların statusuna daim nəzarət edir. Cəmiyyət özəl sektorda fəaliyyət göstərən müştərilər və əlaqəli olmayan digər üçüncü şəxslərlə ticarət balansından yaranan kredit riskini onların ödəmə qabiliyyətini daimi nəzarət altında saxlamaqla azaldır. Dəyərsizləşmə üzrə tələb təhlil edilir.

Maliyyə riski amilləri

Fəaliyyətin adi gedişində Cəmiyyət alınan və satılan malların dəyişkən qiymətləri, digər xammalların qiymətləri, valyuta məzənnələri və faiz dərəcələri nəticəsində yaranan bazar riskləri ilə üzləşir. Qiymətlərdəki dəyişikliklərdən asılı olaraq bazar qiymətlərindəki bu cür dəyişikliklər Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinin dəyişməsinə səbəb ola bilər. Cəmiyyətin ümumi risk idarəetmə proqramı maliyyə bazarlarının qeyri-müəyyənliklərini əhatə edir və Cəmiyyətin maliyyə fəaliyyətinə potensial mənfi təsiri azaltmağı nəzərdə tutur. Maliyyə nəticələrinə təsir edə bilən müxtəlif risklərin səmərəli şəkildə idarə edilməsi üçün Cəmiyyətin əsas strategiyası güclü maliyyə mövqeyinin qorunub saxlanmasından ibarətdir. Strukturlaşdırılmış rəsmi idarəetmə prosedurları olmasa da, Cəmiyyət rəhbərliyi maliyyə risklərini mövcud bazar mövqeyinə istinad edərək müəyyənləşdirir və qiymətləndirir. Maliyyə riskinin vacib komponentləri likvidlik riski, xarici valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və kredit riskidir.

Valyuta riski

Cəmiyyət fəaliyyətin adi gedişində müxtəlif xarici valyutalar üzrə məzənnə riskinə məruz qalır. Xarici valyuta üzrə məzənnə riskləri əsasən gələcək kommersiya əməliyyatlarından, aktiv və öhdəliklər funksional valyutadan fərqli valyutada ifadə edildikdə, uçota alınmış aktiv və öhdəliklərdən yaranır.

Valyuta riski valyuta məzənnələrinin dəyişməsi səbəbindən maliyyə alətinin dəyərinin dəyişməsi riski kimi müəyyən edilir. Aşağıdakı cədvəldə əsas menecerlər tərəfindən təhlil olunmuş hesabatlara əsasən valyuta riskləri əks olunur.

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Valyuta riski (davamı)

Cəmiyyətin xarici valyuta məzənnə dəyişikliyi riskinə məruz qalma vəziyyəti 31 dekabr 2024-cü il tarixinə aşağıda göstərilmişdir:

	AZN	**Avro**	**RUBL**	**ABŞ dolları**	**31 dekabr 2024-cü il**
Maliyyə aktivləri					
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	510.860	8.939	3.220	16.117	539.136
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	99.740.504	-	-	-	99.740.504
Debitor borclar	15.169.633	-	-	10.001	15.179.634
Cəmi maliyyə aktivləri	**115.420.997**	**8.939**	**3.220**	**26.118**	**115.459.274**
Maliyyə öhdəlikləri					
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	135.993.079	-	-	6.323.915	142.316.994
Müddətli borc öhdəlikləri	181.441.114	-		-	181.441.114
Ticarət və digər kreditor borclar	32.384.701	600.433	26.864	1.748.417	34.760.415
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**349.818.894**	**600.433**	**26.864**	**8.072.332**	**358.518.523**
Açıq balans vəziyyəti	**(234.397.897)**	**(591.494)**	**(23.644)**	**(8.046.214)**	**(243.059.249)**

Cəmiyyətin xarici valyuta məzənnə dəyişikliyi riskinə məruz qalma vəziyyəti 31 dekabr 2023-cü il tarixinə aşağıda göstərilmişdir:

	AZN	**Avro**	**ABŞ dolları**	**31 dekabr 2023-cü il**
Maliyyə aktivləri				
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	421.579	4.565	20.608	446.752
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	142.723.047	-	-	142.723.047
Cəmi maliyyə aktivləri	**143.144.626**	**4.565**	**20.608**	**143.169.799**
Maliyyə öhdəlikləri				
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	25.850.227	155.863	16.800	26.022.890
Müddətli borc öhdəlikləri	108.665.318	-	-	108.665.318
Ticarət və digər kreditor borclar	74.817.296	-	-	74.817.296
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**209.332.841**	**155.863**	**16.800**	**209.505.504**
Açıq balans vəziyyəti	**(66.188.215)**	**(151.298)**	**3.808**	**(66.335.705)**

Valyuta riskinə qarşı həssaslıq

Aşağıdakı cədvəldə manatın müvafiq xarici valyutalara qarşı mübadilə məzənnəsinin 10% dərəcəsində artması və ya azalması halına qarşı Cəmiyyətin həssaslığını göstərən təfərrüatlar açıqlanır. 10% əsas idarə heyəti üçün valyuta riskinin daxili hesabatında istifadə olunan həssaslıq səviyyəsidir və rəhbərliyin valyuta məzənnələrində baş verə biləcək dəyişiklikləri qiymətləndirməsini təmsil edir. *Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)*

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Həssaslıq təhlili yalnız xarici valyuta ilə ifadə edilmiş qalıq monetar vəsaitləri özündə birləşdirir və xarici valyuta məzənnələrində 10%-lik dəyişiklik nəzərə alınmaqla onların dövrün sonundakı valyuta mövqeyinin bir valyutadan digərinə çevrilməsinə düzəliş edir.

		31 dekabr 2024-cü il		
Valyuta	**Məzənnədə artım %**	**Vergidən əvvəl mənfəətə təsir**	**Məzənnədə azalma %**	**Vergidən əvvəl mənfəətə təsir**
Avro	+10%	(59.149)	-10%	59.149
ABŞ dolları	+10%	(804.621)	-10%	804.621
Rus Rublu	+10%	(2.364)	-10%	2.364

		31 dekabr 2023-cü il		
Valyuta	**Məzənnədə artım %**	**Vergidən əvvəl mənfəətə təsir**	**Məzənnədə azalma %**	**Vergidən əvvəl mənfəətə təsir**
Avro	+10%	(15.586)	-10%	15.586
ABŞ dolları	+10%	(1.680)	-10%	1.680

31. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik riski

Likvidlik riski, Cəmiyyətin ödəmə müddətində maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəyi riskidir. Cəmiyyətin likvidliyin idarə edilməsinə dair yanaşması, qəbul olunmayan itkilərə yol vermədən və ya Cəmiyyətin nüfuzuna zərər vurmadan, risklərdən asılı olaraq həmişə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər likvidliyə malik olmasını təmin etməkdir. Cəmiyyət, proqnoz və faktiki pul vəsaitlərinin hərəkətini davamlı şəkildə izləməklə və maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ödəmə profillərini uyğunlaşdırmaqla adekvat pul vəsaitləri və borc öhdəliklərini saxlayaraq likvidlik riskini idarə edir.Ehtiyatlı likvidlik riskinin idarə edilməsi kifayət qədər dövriyyə kapitalının saxlanmasını və bazar mövqelərini bağlamaq imkanını ehtiva edir. Cəmiyyətin bütün maliyyə öhdəlikləri qeyri-törəmə maliyyə alətlərini təmsil edir

31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlil aşağıda göstərilir:

	1 ayadək	**1 aydan 6 ayadək**	**6 aydan 1 ilədək**	**1 ildən 5 ilədək**	**Qeyri-müəyyən müddət**	**31 dekabr 2024-cü il**
Maliyyə aktivləri						
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	539.136	-	-	-	-	539.136
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	-	-	26.110	99.714.394	-	99.740.504
Debitor borclar	-	777.233	860.139	13.542.262	-	15.179.634
Cəmi maliyyə aktivləri	**539.136**	**777.233**	**886.249**	**113.256.656**	**-**	**115.459.274**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

Maliyyə öhdəlikləri						
Ticarət və digər kreditor borclar	3.727.830	21.213.522	7.677.086	441.815	1.700.162	34.760.415
Müddətli borc öhdəlikləri	-	6.522.219	8.602.463	166.316.432	-	181.441.114
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	-	-	-	142.316.994	-	142.316.994
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**3.727.830**	**27.735.741**	**16.279.549**	**309.075.241**	**1.700.162**	**358.518.523**
Xalis likvidlik çatışmazlığı	**(3.188.694)**	**(26.958.508)**	**(15.393.300)**	**(209.360.847)**	**(1.700.162)**	**(256.601.511)**
Yığılmış likvidlik çatışmazlığı	**(3.188.694)**	**(30.147.202)**	**(45.540.502)**	**(254.901.349)**	**(256.601.511)**	**-**

Likvidlik riski (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlil aşağıda göstərilir:

	1 ayadək	**1 aydan 6 ayadək**	**6 aydan 1 ilədək**	**1 ildən 5 ilədək**	**Qeyri-müəyyən müddət**	**31 dekabr 2023-cü il**
Maliyyə aktivləri						
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	446.752	-	-	-	-	446.752
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	-	-	46.155.314	96.567.733	-	142.723.047
Cəmi maliyyə aktivləri	**446.752**	**-**	**46.155.314**	**96.567.733**	**-**	**143.169.799**
Maliyyə öhdəlikləri						
Ticarət və digər kreditor borclar	8.957.983	12.162.351	2.628.779	573.615	1.700.162	26.022.890
Müddətli borc öhdəlikləri	2.866.068	13.194.793	16.465.063	76.139.394	-	108.665.318
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	-	-	-	74.817.296	-	74.817.296.
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**11.824.051**	**25.357.144**	**19.093.842**	**151.530.305**	**1.700.162**	**209.505.504**
Xalis likvidlik çatışmazlığı	**(11.377.299)**	**(25.357.144)**	**27.061.472**	**(54.962.572)**	**(1.700.162)**	**(66.335.705)**
Yığılmış likvidlik çatışmazlığı	**(11.377.299)**	**(36.734.443)**	**(9.672.971)**	**(64.635.543)**	**(66.335.705)**	

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Coğrafi risk konsentrasiyaları

Aktivlər, öhdəliklər və borc öhdəlikləri qarşı tərəfin yerləşdiyi ölkəyə əsaslanır. Azərbaycan Respublikasında yerləşən tərəfdaşların Cəmiyyətləri ilə həqiqətən üstün olan qalıqlar "Azərbaycan Respublikası" sütununa daxil edilmişdir. Nağd pul, qiymətli metallar və binalar və avadanlıqlar fiziki olduqları ölkədən asılı olaraq ayrılıb.

Əldə olan pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, qiymətli metallar və əmlak və avadanlıqlar fiziki olduqları ölkəyə görə ayrılmışdır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi cəmlənməsi aşağıda göstərilmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	Avropa ölkələri	MDB ölkələri	Digər ölkələr	31 dekabr 2024-cü il
Maliyyə aktivləri					
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	515.234	4.565	3.220	16.117	539.136
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	99.740.504	-	-	-	99.740.504
Debitor borclar	15.169.633	-	10.001	-	15.179.634
Cəmi maliyyə aktivləri	**115.425.371**	**4.565**	**13.221**	**16.117**	**115.459.274**
Maliyyə öhdəlikləri					
Müddətli borc öhdəlikləri	181.441.114	-	-	-	181.441.114
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	142.316.995	-	-	-	142.316.995
Ticarət və digər kreditor borclar	32.384.703	600.432	26.864	1.748.416	34.760.415
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**349.818.897**	**600.432**	**26.864**	**8.072.331**	**356.435.389**
Açıq balans vəziyyəti	**(234.393.526)**	**(595.867)**	**(13.643)**	**(8.056.214)**	**(240.976.115)**

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi cəmlənməsi aşağıda göstərilmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	İƏİT ölkələrindən başqa digər ölkələr	31 dekabr 2023-cü il
Maliyyə aktivləri				
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	446.752	-	-	446.752
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	142.723.047	-	-	142.723.047
Cəmi maliyyə aktivləri	**143.169.799**	**-**	**-**	**143.169.799**
Maliyyə öhdəlikləri	108.665.318	-	-	108.665.318
Müddətli borc öhdəlikləri	74.817.296	-	-	74.817.296
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	25.849.682	171.345	1.863	26.022.890
Ticarət və digər kreditor borclar	446.752	-	-	446.752
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**209.332.296**	**171.345**	**1.863**	**209.505.504**
Açıq balans vəziyyəti	**(66.162.497)**	**(171.345)**	**(1.863)**	**(66.335.705)**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri məcburi satış və ya ləğvetmə halları istisna olmaqla maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyatda alətin dəyişdirilə biləcəyi məbləğə daxil edilir. Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri, mövcud bazar məlumatları və müvafiq qiymətləndirmə metodologiyasından istifadə etməklə Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilmişdir. Bununla yanaşı, bazar məlumatlarını şərh etmək üçün təxmin edilən ədalətli dəyəri müəyyən etmək üçün mühakimə tələb olunur. Rəhbərlik maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini ölçmək üçün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edib.

Aşağıda maliyyə hesabatlarında əks olunan Cəmiyyətin maliyyə alətlərinin balans dəyəri və ədalətli dəyəri sinifləri ilə müqayisə edilir:

31 dekabr 2024-cü il tarixinə	**Qalıq dəyəri**	**Ədalətli dəyər**
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	539.136	**539.136**
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	99.740.504	**99.740.504**
Debitor borclar	15.179.634	**15.179.634**
Müddətli borc öhdəlikləri	181.441.114	**181.441.114**
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	142.316.994	**142.316.994**
Ticarət və digər kreditor borclar	34.760.415	**34.760.415**

31 dekabr 2023-cü il tarixinə	**Qalıq dəyəri**	**Ədalətli dəyər**
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	446.752	**446.752**
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	142.723.047	**142.723.047**
Müddətli borc öhdəlikləri	108.665.318	**108.665.318**
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	74.817.296	**74.817.296**
Ticarət və digər kreditor borclar	26.022.890	**26.022.890**

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə alətli dəyərlə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərləri və ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyələrinə görə təhlil edilir, buna görə hər ədalətli dəyərin ölçülməsi aşağıda təsnif edilir:

	Ədalətli dəyərin ölçülməsi				
	Qiymətləndirmə tarixi	**Aktiv bazarlarda qeydiyyata alınmış qiymət (Səviyyə 1)**	**Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (Səviyyə 2)**	**Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları (Səviyyə 3)**	**Cəmi**
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər					
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	31 dekabr 2024-cü il	539.136	-	-	**539.136**
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	31 dekabr 2024-cü il	99.740.504	-	-	**99.740.504**
Debitor borclar	31 dekabr 2024-cü il	-	-	1.637.372	**1.637.372**
Ədalətli dəyəri açıqlanan öhdəliklər					
Müddətli borc öhdəlikləri	31 dekabr 2024-cü il	-	-	181.441.114	**181.441.114**
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	31 dekabr 2024-cü il	-	-	142.316.994	**142.316.994**
Ticarət və digər kreditor borclar	31 dekabr 2024-cü il	-	-	34.760.415	**34.760.415**

tgs AZERBAIJAN Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixinə alətli dəyərlə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərləri və ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyələrinə görə təhlil edilir, buna görə hər ədalətli dəyərin ölçülməsi aşağıda təsnif edilir:

	Ədalətli dəyərin ölçülməsi				
	Qiymət-ləndirmə tarixi	**Aktiv bazarlarda qeydiyyata alınmış qiymət (Səviyyə 1)**	**Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (Səviyyə 2)**	**Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları (Səviyyə 3)**	**Cəmi**
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər					
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	31 dekabr 2023-cü il	446.752	-	-	**446.752**
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	31 dekabr 2023-cü il	142.723.047	-	-	**142.723.047**
Ədalətli dəyəri açıqlanan öhdəliklər					
Müddətli borc öhdəlikləri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	108.665.318	**108.665.318**
Təsisçilərdən alınmış borc öhdəlikləri	31 dekabr 2023-cü il	-	-	74.817.296	**74.817.296**
Ticarət və digər kreditor borclar	31 dekabr 2023-cü il	-	-	26.022.890	**26.022.890**

Cəmiyyətin bütün maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri amortizasiya edilmiş maya dəyəri ilə ölçülmüşdür.

33. Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər

Məhkəmə prosedurları

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Cəmiyyətə qarşı irəli sürülür, Cəmiyyətin Rəhbərliyi öz təxminlərinə, daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi

Cəmiyyətə tətbiq edilən vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair rəhbərliyin şərhlərinə müvafiq vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər.

Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin bu maddəsi irəliyə dönümlü olaraq tətbiq edilir, yəni 2014-cü ildən əvvəlki maliyyə illərinə aid edilmir. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhi düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrüklə bağlı Cəmiyyətin mövqeləri qorunacaqdır. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2024-cü il tarixinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

34. Hesabat dövründən sonrakı hadisələr

Hesabat tarixindən sonra heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

tgs AZERBAIJAN
Timp
An independent member of TGS Global